

Akıp giden zaman ve Ramazan üzerine

Esat Gürbüz 2008.09.07

Tam dokuz yıl olmuş, dile kolay. Dokuz yıldır bir kere bile olsa Ramazan ayında Türkiye’de bulunmamış biri olarak bu senenin ilk birkaç gününde ülkemde olmanın değişik ruh haletini taşıyorum.

Bir yandan ezanlarla başladığım orucumu ezanlarla açabilmenin zevkini tadıyor, bir yandan da sadece bu aya ve ülkemize mahsus güzellikleri kısa zaman diliminde yaşamaya çalışıyorum. Sıcak pidelerin kokusundan, lebalep dolu camilerde teravih kılmaya, kalabalık iftar sofralarını dostlarla beraber paylaşmaktan sahura kadar sürebilen muhabbetlere her anı değerlendirmeye çalışıyorum. Bu koşturma arasında, gecenin ilerleyen bir vaktinde, ülkemize mahsus 24 saat açık bir mekanda sahur yaparken oturmuş bu yazıyı kaleme alıyorum.

En klasik ifadesiyle ‘günler su gibi akıp gidiyor’. Çok kullanılmış olması sözün hakikatına bir zarar vermiyor. Günler birbirini deviriyor, zaman önü alınmaz bir şekilde ilerliyor, yaşlar artıyor, saçlar ağarıyor, kiminde ağaracak saç da kalmıyor. Şu an genç olmanız bir şey fark ettirmiyor. Eğer iyice gaflete dalmış değilseniz bu hakikat kendini size her zaman hatırlatıyor.

Herkesin derdi bir açıdan farklı, bir anlamda aynı. Herkes hayat denen şu büyük imtihan alanındaki rolünü bir şekilde sürdürmeye çalışıyor. Kimi imtihandan bi haber, kimi kendini geçmiş başkalarına da rehber. Bir gün, muhtemelen hiç beklenmedik bir anda ve yine muhtemelen hiç beklenmedik bir mekanda o an gelecek, saat duracak, ömür bitecek. Giden gidecek, kalanlar ağlayacak, kalanlar belki de gidenle beraber daha bir yakın hissettikleri kendi gidişlerine ağlıyor olacak.

Bir yandan manzara tamamen böyle iken öte yandan ümit soluklamaya da devam ediyoruz. Öyle ümit verici bir dinin mensuplarıyız ki bu gidişler ve ayrılıklar arasında yıkılmadan duruyor, durmayı bırak hem gidenle hem kalanla ilgili umudumuz da devam ediyor.

‘Bağışlanma ufku’ diye bir kavramdan haber veriyor bize dinimiz. ‘Hangi amelinizle affedileceğinizi, hangi amelinizle cennete gireceğinizi, hangisiyle Allah’ın rızasını kazanacağınızı bilemezsiniz’ diyor bu kavram çerçevesinde. ‘O zaman durmadan, küçük büyük demeden iyilik yapın, güzellik işleyin’ diyor, örnekler veriyor. Susuz kalan bir sokak hayvanına su vermek için zahmete girenin affedilmesini, tam tersi olarak da bir ev hayvanına zamanında yiyecek vermeyip aç kalıp ölmesine sebep verdiğinden dolayı ebedi olarak cehenneme girecek olanların kıssalarını sanırım artık hemen herkes biliyor.

Her fırsatta iyilik yapabilmek, her zaman güzellikler ortaya koyabilmek... Bu bir iftar çıkışında lokanta önünde bekleyen ve sizden yardım dileyen küçük bir kıza sadaka vermekle de olabilir, evde en yakınlarınıza ‘üf’ bile demeden yardıma koşmakla da. Şu mübarek günlerde gece kalkıp gözyaşı dökmekle de gelebilir, bir fakirin karnını doyurmakla da. Bir iftar çadırında sıra bekleyen yaşlı kimselere yardımla da olabilir, o çadırda gönüllü olarak yemek dağıtarak da. Bu ülkede yaşıyorsanız, bu toplum içinde insanlardan bir insan iseniz bu tür fırsatları çokça yakalayabilir, nasibiniz varsa değerlendirebilirsiniz. Sadece tam bir niyet, biraz gayret gerek.

Ama bazen sadece durmak bile büyük bir iş olabilir. Yaşıyorsanız dünyanın bir başka köşesinde, solukluyorsanız yabancı diyarların havasını durmanız, sabretmeniz bile o büyük lütfu getirebilir size. Belki yaz aylarına yaklaştığımızdan oruç tutma süresi de gittikçe artan Alaska veya Grönland gibi bir diyardasınızdır. Belki ne iftar yapacak kimse vardır etrafınızda, ne de teravih kılacak. İşte o noktada sadece sabretmeniz, durmanız gereken yerde durmanız, siz de olmasanız belki de hiç kimsenin kalmayacağı o diyarda nöbetinizi beklemeniz başka yerdeki en büyük aksiyonlardan daha büyük bir rahmeti celbedecektir.

Sanırım en güzeli; herkesin olduğu yerde yapabildiğinin en iyisini yapmaya çalışıp başka mekan ve konumlardaki gönül kardeşlerine de dua etmesi, her iyilik fırsatını değerlendirmeye çalıştığı gibi her dua anını da kardeşleri için istemeyi bilerek sevaplar üstü bir hale getirmesi, dua listesinin arasına bu fakir abisini de eklemesi... **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bana Gurbetimin İftarlarını Verin!

Esat Gürbüz 2008.09.21

Geçen hafta beni arayan bir dostum “abi, manşete taşınmışsınız” dediğinde latife yapıyor zannetmiştim. Türkiye’de idim ve gazeteyi elime alıp okuduğumdan internetten ayrı bir takip yapmıyordum. Dostumun haber verdiği manşeti sonradan görme imkanım oldu; internet sitemizde yarı esprili bir üslupla sonunda Ramazan’da iftar muhabbetini bırakıp tefekkür dolu bir yazı yazdığımdan bahsediliyordu.

Bu sene Ramazan’ın büyük bir kısmını (hiç o şekilde planlamadığım halde) İstanbul’da geçirmek farklı duygularla dolmama yol açtı. Her akşam ya bir dost meclisinde, ya bir aile ortamında veya nadir de olsa yollarda iftar ediyorum. Bazen mütevazı bir müessesede orucumu açarken bazen lüks sayılacak bir lokantada ağırlanıyorum. Oruç tutma oranları ne alemde bilemem ama iftar zamanları İstanbul’da hemen bütün lokantalar doluyor, biraz isim yapmışlara rezervasyon yapmadan yer bulmak mümkün olmuyor. Bazen düşünüyorum da her şey ne kadar cazip gözüküyor; İstanbul’un o muhteşem büyüleyici atmosferinde, her daim hareketli meclislerinde dostlarla, tanıdıklarla görüşmek; orucu ezan sesinde açmak, çıkışta bir selatin camiinde teravih kılabilmek, sahura kadar açık yerler bulabilmek, vakit namazı için girdiğiniz herhangi bir camide bile mukabele okuyanlara rastlamak, Eyüp’e gidip dolmak, Fatih’e gidip coşmak, Üsküdar’da bir nefes manevi havayı soluklamak, boğaz kenarında çayınızı yudumlamak...

Bütün bunlar benim gibi İstanbul aşığı sayılacak birisi için son derece cazip şeyler. Ama gurbetin kendine has havasına, bir şeyleri ‘tadarak’ değil ‘özleyerek’ yaşamının güzelliğine o kadar alışmışım ki bunlar bir noktadan sonra ya imtihan sebebi oluyor veya cazibelerini kaybediyor. Aynı milletten, aynı dinden dostlarla yapılan yarenlik muhabbetleri yerine farklı renkten, ırktan, dinden insanlarla aynı masaya oturmayı, kendi kültürümüze dair en küçük güzelliği bile onlarla paylaşabilmeyi, önyargıları yıkabilmeyi, engelleri aşabilmeyi tercih ediyorum. Ve bir yandan ülkemizin insanları ile iftarımızı yaparken bir yandan uzak diyarlarda koşturan arkadaşlarımı düşünüp özlem duyuyorum.

Bütün bu düşüncelerim üzerine sanki özel ayarlanmış gibi oralardan bir e-mail alıyorum. 88 yaşındaki bir Ermeni ninemizi iftara davet ettiklerinden bahsediyor arkadaşımız. Aslen Kilisli olan, genç yaşta Suriye’ye, arkasından da ailesi ile birlikte ABD’ye göç eden ninemizle iftara giderken yol boyunca sohbet etmişler. Türkçeye hayranlığını ve kendi topraklarına (Kilis) özlemini her fırsatta dile getiren teyzemiz bakın başka neler demiş; “Bizler aslında aynı Allah’a inanıyoruz. Nasıl mı? Siz dua ederken ‘Ey yerleri ve gökleri yaratan’ diye dua ediyorsunuz, biz de o şekilde dua ederiz. Bu yüzden aynı Allah’a dua ediyoruz ve inanıyoruz. Biz 6-7 asır beraber yaşamışız. Kardeş gibi... Ama zaman gelmiş aramıza ŞEYTAN girmiş. Evet şeytan.. ama her şeye rağmen bizim birbirimizi sevmemize, kardeş olmamıza bunlar engel değil. Zaten İncil’de ‘büyüklerinin yaptıklarını küçüklerden, evlatlarından soramazsın’ deniyor. Ben sizleri benim babamın, dedemin, kardeşlerinin torunları olarak görüyorum. Sizler benim kardeşlerimsiniz. İçinde Allah sevgisi, aşkı olan birisi bunun bir

tezahürü olarak hep barış der oturur, barış der kalkar. Hep insanları barıştırmamanın peşinde olur. Ben bunu sizde görüyorum. Hz. İsa da bunu isterdi zaten.”

Bir başkası, Türkiye’ye geçen yaz gelmiş Amerikalı bir bayan profesör de Los Angeles’ta evine misafir olduğu aile ile iftar sohbetinde Türkiye hatıralarından bahsetmiş; “Yoldaki çocuklar bile size gülümsüyor, el sallıyor, İngilizce ‘hoş geldiniz’ diyor.. Hayatla, toplumla iç içe olmuş çocuklar. Gidip sevmek, öpmek geliyor insanın içinden. Bizim buralarda ise çocuklar yabancılardan hep çekinir, toplumdan soyutlanmış gibilerdir, dokunamazsınız bile...”

Bu cümleleri duyanlar, o cümlelerin duyulmasına vesile olanlar mı daha şanslı, memleket havasında iftar açanlar mı? En güzeli; herkes niyetine göre alır, deyip herkesin yapabileceğinin en iyisini yapmasını beklemek olsa gerek... **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gülerken ağlamak

Esat Gürbüz 2008.09.28

Tiyatro oyuncuları veya televizyon spikerlerinden beklenen bir hareket tarzı vardır bilirsiniz; ‘kendileri üzüntülü bile olsa seyircilere bunu hissettirmeden işlerine devam etmeli, kalpleri kan ağlarken yüzlerinde gülücükler taşımaları’. Köşe yazarlığı için de böyle bir kural var mı, bilmiyorum.

Ancak varsa da gezerken gördüklerini, duyduklarını, öğrendiklerini ve yaşadıklarını hissiyatını da katarak yazılarında anlatmaya çalışan abinizin uymasının zor olacağı bir kural olacaktır sanırım.

Uzun süredir ilk defa bir Ramazan ayını Türkiye’de geçirdiğimden bahsetmiş ama bunun asıl sebebine değinmemiştim. Çok yakınım, en yakınım, babam hasta idi. Uzun süredir boğuştuğu amansız hastalığın ameliyat dahil bütün çarelerini deneyen vücudu yorgun ve yenik düşmüş, günden güne zayıflayan ve eriyen bir halde yatmakta idi. Kendisini son kez ziyarete geldiğim tarih Ramazan’a denk geldi. Gelişimden bir hafta sonra dönmeye niyetli iken her geçen gün dönüşü olmayan yolda ilerlenildiğini görmem dönüş biletimi sürekli ertelememe sebep oldu. Ve sonunda vakit bitti, ruhun bedenden ayrılma zamanı geldi, emr-i Hak bir iftar anında vukubuldu. Sevgili babam geçen hafta içinde vefat etti.

Ölüm Allah’ın emri. ‘Her nefis ölümü tadacaktır’ hemen herkesin bildiği bir ayet meali. Mezarlıkta okuduğum bir yazıda denildiği gibi ‘herkesin geleceği yer burası’. Hepimiz biliriz ölümü, öleceğimizi, sıranın bir gün yakınlarımızda bir yerlere, bir gün de kendimize geleceğini...

Ahret inancı olmadan ölümü kabullenmek nasıl bir şey bilemiyorum ama ötelere iman etmişler olarak ölümün bir anlamda başlangıç olduğunu da bilenlerdeniz. Buna rağmen ölüm geldiğinde acı duyar, kaybettiklerimize ağlarız. Uzun süreli bir hastalık sonucunda gelen ölüme bir nebze de olsa hazırlıklı olursunuz. İster istemez kendinizi alıştırır, hazırlarsınız. Hastalık ne kadar ümitsiz bile olsa derinlerde bir yerde yer eden ‘çıkmayan candan ümit kesilmez’ düşüncesinden mi, hâlâ dokunduğunuzda sıcaklığı hissetmenizden mi bilinmez ümit vardır, hayat vardır, hâlâ yaşayan bir şeyler vardır. Ama ne kadar beklerseniz bekleyin gerçek ölüm geldiği an her şey değişir. Artık geri dönüş yoktur, artık ümit yoktur, artık konuşsan duyulmaz, dokunsan hissedilmez, anlatsan anlanmaz haldedir.

Geçen günler, yaşanan anlar, acı-tatlı hatıralar kalır geride. Bir onlar kalır bir de ahirete dair ümitler. En ufak işaretten ümitvar bir sonuç çıkartırsınız. Acı çekmemesi, huzur içinde vefat etmesi, yakınlarının yanı başında olması, mübarek Ramazan'da hem de iftar vaktinde olması, son on günün içinde olmasından dolayı belki de Kadir Gecesi'ne denk gelmiş olma ihtimali.... hepsi hayırdır, hayra yorulur... Vefattan hemen sonra başlayan yağmurdan cenaze namazının kılındığı camideki kalabalığa, uzaklardan gelen dostlardan içinize doğan sakinliğe kadar her hal... Hepsi Allah'ın rahmetini beklerken hissedilen ümit işaretleri olur. Zaten başka neyimiz var ki. O'nun rahmetini ümitle beklemekten başka...

Bir yandan bunları hisseder, bir yandan da çok kısa sürede duyurulmasına rağmen uzak yakın demeden arayan, mesaj atan, e-mail yollayan, cenazeye katılan dostların çokluğuna, ulaşma süratine bakar, yıllardır ayrı mekanlarda olmamızdan dolayı göremediğimiz yol arkadaşlarımızla kucaklaşır ve bu güzellikten dolayı da Yaradan'a bir kez daha şükrederiz.

Giden gitti. Bize düşen gidenlere hayır duaları ederken kendimize bakmak, çeki düzen vermek, saat gelip çatığında hazır olabilmek için durmadan çalışmak. Umarım ölüm yakınımıza gelip çatmadan da bunun idrakinde oluruz.

Bir de şahsi bir not; bilip öğrenip bir yolla ulaşanlardan ilk defa burada okuyup mübarek günde bir Fatiha da biz okuyalım diyecek okuyuculara kadar herkese teşekkür ediyorum. **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bayram geçmiş olsa da...

Esat Gürbüz 2008.10.05

Geçen haftaki yazımız hem bayram öncesine denk gelmişti hem de içinde hüznü barındıran bir yazıydı. Bu hafta ise bayram sonrasına denk geldi, çoğunuz bu yazıyı okurken muhtemelen tatilinizi bitirmiş durumdasınız.

Yazı yazmaya başladığım ilk günden beri bayrama denk gelen yazıları neşeli, kısa anekdotlarla süslemeye, okuyanlara bayramın ruhuna uygun ufak bir tebessüm yaptırmaya çalışırım. Bayram geçti, belki latifevari bir olay da zikredemeyeceğim ama yine de çoğumuzu hislendirecek bir iki Ramazan manzarası aktarmak istedim.

Yer ABD'nin en batısı. Kaliforniya eyaletinin başkenti Sacramento yakınlarındaki üniversitesi ile meşhur Davis şehri. Mekan, küçük bir apartman dairesi. Anlatan bir doktora öğrencisi: "Ramazan iftarlarına çağırdığımız kişilerden en ilginç sanırım Kindergarten'a (kreşe) giden oğlumun öğretmenini Mrs. Wikoff'u çağırdığımız iftardı. İlk davet ettiğimizde bayan heyecanlandığını saklamadı ve çok mutlu olduğunu söyledi. Hiç ikiletmeden kabul etti. Geldiğinde ise bize geleceğini, tanıdığı herkese övünerek anlattığını ve çok mutlu olduğunu söyledi. Çocuklara hediyeler getirdi ve tabii ki doğal olarak yemeklerden çok hoşlandı. Konuşma arasında bayanın 26 yıldır aynı okulda öğretmenlik yaptığını öğrendik. Sohbetin bir yerinde davetten ne kadar mutlu olduğunu anlatırken gözleri yaşarır gibi oldu, duygulandı. Biz tam sebebini merak ederken 'siz' dedi 'bu 26 yıl içerisinde beni evine davet eden ilk ve tek ailesiniz.' Duyduklarımıza inanamadık ve anlamak için tekrar sorduk. Evet doğru duymuştuk. Misafirimiz, öğretmenlik yaptığı 26 yıl içerisinde bizden başka hiçbir öğrencisi tarafından davet edilmemiş ve ev ziyaretine gitmemişti."

Yer aynı eyaletin Los Angeles'ın güneyindeki Irvine şehri. Mekan yine bir apartman dairesi. Ev sahiplerimiz yine bir Türk aile. Misafirler ise büyük bir üniversitede profesörlük yapan ve geçen yaz Türkiye'ye de gelmiş olan akademisyen bir aile. Evde ev sahibi ailenin yaşlı anne babası da var. Ev sahibi anlatıyor: "Misafirlerimiz başta biraz çekingen davrandılar. Ancak ilerleyen dakikalarla birlikte sohbetler koyulaştı ve çok enfes bir zaman dilimi yaşadık. Akşam saat 7'de gelip 10'da ayrıldılar. Babamın ve annemin hallerinden çok etkilendiler ve sürekli 'Ne iyi etmişsiniz ve evinize davet etmişsiniz' dediler. Anneme bir hediye verdiler ve annem de onlara örmüş olduğu patikten hediye etti. Profesörün hanımı çok etkilendi. 'Allah Türkleri kendi güzelliklerini ve sanatını göstermek için yaratmış' dedi. Profesörün söylediği bir sözü paylaşmak istiyorum, 'Yeni Ahit'te bir söz vardır, Tanrı sizde göremediği güzel bir davranışı başkasında yaratarak sizin onlara gıpta ile bakmanıza sebep olur. Allah, siz Türkleri karşımıza gıpta ile bakalım diye çıkardı.' dedi."

Yer bu sefer Seattle şehri.. Microsoft'ta çalışan bir mühendis, evine davet edildiği Türk aileye izlenimlerini anlatıyor. Oruç tutmayı denemiş. Günlük yemek alışkanlıkları yüzünden epey de zorlanmasına rağmen tutmuş. "Müslümanların dinlerini bu derece bağlılık içerisinde yaşıyor olmalarına hayran kaldım." diyor. Katıldığı iftarla alakalı yolladığı teşekkür notunda da "Mükemmel akşam yemeğiniz ve ev sahipliğiniz için teşekkür etmek istiyorum. Hepimiz sohbetten çok hoşlandık ve ayrılırken de mutlu ayrıldık. Hepiniz çok nazik ve düşünceli idiniz. Hepiniz çok güzel ve mükemmel insanlarsınız."

Örnekleri artırmak zor değil. Bunlar istemeden denk geldiklerim, duyduklarım, okuduklarım. Bu sefer bir yorum da eklemeyeceğim. Yorum sizin... **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Biraz da araba muhabbeti...

Esat Gürbüz 2008.10.12

ABD'de ikamet edip vaktinin önemli bir bölümünü yollarda geçiren birisi olarak araba benim için de vazgeçilmez bir araç. ABD'de birçok yerde araba=ayakkabı demektir. Ayakkabısız dışarı nasıl çıkamazsanız arabasız da çıkamaz, başkalarına muhtaç olmadan yaşayamazsınız.

Dünya piyasalarında petrolün fiyatı ne kadar artarsa artsın benzin ücretinin Türkiye'ye göre daima ucuz kaldığı (üçte biri kadar) bir ülkede yaşıyorum. Benzin ucuz ama en yakın markete bile araba ile gitmek zorunda kaldığınız, günlük ortalama katettiğiniz mesafenin Türkiye'dekinin en az iki katı olduğu bir ülke aynı zamanda. Trenin çok az kullanıldığı, çok geniş alana yayılmış şehirlerinde (New York ve birkaç büyük şehrin merkezleri haricinde) toplu taşımanın yetersiz kaldığı bir ülke burası. Bu durumda arabanız hayatınızdaki en önemli dostlarınızdan biri oluyor.

Yurtdışında kaldığım süre içinde birçok farklı marka ve modelden arabaya çoğu ikinci el piyasasından alınmış olmak üzere sahip oldum. İkinci el fiyatları özellikle Türkiye'ye göre kıyas ettiğinizde çok ucuz kalıyor. Öğrencisi çok olan bir toplum olarak ülkem insanların çoğunun kullandığı arabalar da ikinci el satın alınmış araba oluyor. Hemen herkes arabalı olunca ortaya bize mahsus görüntüler de çıkıyor tabii ki. Mesela; haftada bir, sohbet vs. bahanesi ile bir evde bir araya gelindiğinde evin çevresi park etmiş arabalarla doluyor. Bir keresinde böyle bir evin öğrenci olan sakinleri, komşuları ile muhabbet ederken "haftada bir bizim Türk toplumundan

misafirlerimiz oluyor, park ediyorlar, umarız sizi rahatsız etmiyoruzdur" şeklinde nazik bir yoklama çektiğinde komşusu gülerek "öyle mi, bende ikinci el araba pazarı kuruluyor" şeklinde esprili bir cevap vermişti.

Benzinin galonunun (1 galon yaklaşık 3,5 litre demektir) 1 dolardan daha az olduğu zamanları yakın tarihte görmüş biri olarak 3 doların üzerine çıkmış (hatta bir ara 4'ü de geçmiş) fiyatların benim üzerimde ne gibi psikolojik ve bütçesel tesirleri olduğunu tahmin edebilirsiniz. Tabii bundan kötüsü de var; bir depoyu en fazla 60 USD'a doldurmaya alışan birisi olarak İstanbul'da benzin doldururken pompa makinesinde son hızla ve ha bire artan rakamın 200'lere dayanması karşısında benzinciye "Depoda çatlak mı var, yoksa senin pompa mı arızalı?" diye sormak zorunda kalmıştım. Benzinci, bu soruma anlamsız gözlerle bakmış, ben de bu anlamsız gibi duran bakışların aslında çok anlam ifade ettiğini hissedip susmuştum.

Devamlı araba kullanınca hayatın akışı içinde muhatap olduğunuz yeni bir dostunuz da oluyor; polis. İlk muhatap olduğumda sarı yanan bir ışıktan geçmeye çalışırken tam kavşağa girdiğim anda rengin sarıdan kırmızıya döndüğünü görmüş ama daha kötüsü, bunu görenin sadece ben olmadığını da az sonra arkada yanıp sönen lambalardan anlamıştım. Beni durduran polise genlerimizde yer alan 'izah etme ve ikna' özelliğimiz sebebi ile söylediğim "sarıyı gördüm, geçmek için gaza bastım ama olmadı" mazeretine karşı aldığım "sarıyı görünce gaza değil, frene basacaktınız" cevabı karşısında ise sararmıştım. Türkiye'den yeni gelmiş birisi yine böyle bir polis durdurması karşısında polise ehliyetini uzatırken araya 100 USD de koymuş. Polis parayı ceza kağıdının üzerine zımbalayıp mahkemeye verirken trafik cezası yanında rüşvet suçunu da eklemişti. Sürücünün avukatı, mahkemeye "efendim, müvekkilim kendi ülkesinde cezalar peşin ödendiği için o parayı koymuş" diyerek müdafaa etmiş, mahkeme Türkiye'ye durumu sormuş ve o tarihte uygulama o şekilde olduğu için sürücü beraat etmişti. Ben de bu olayı duyunca ister istemez avukatın Türk olup olmadığını merak etmiştim.

Benzin bitti, muhabbeti burada kesiyorum. gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünyanın çatısında ufak bir tur-1

Esat Gürbüz 2008.10.26

"Akşam olmaya başladı, karnımız da epey acıktı, bir yer bulsak da bir şeyler atıştırsak!" dedi gruptakilerden biri diğerlerine. Üç kişiydiler. Arabaları ile birkaç saat önce vardıkları şehirde tur atıyorlardı. Hemen etrafta bir lokanta vb. yer aramaya başladılar. Az sonra bütün dükkanların kapalı olduğunu fark edip tek açık olarak gördükleri yer olan benzincinin büfesine girdiler.

"Neden bütün dükkanlar kapalı?" diye sordular büfedeki çocuğa. "Bu saatte dükkanlar açık olmaz ki!" dedi çocuk, "saat gece yarısı 12'ye geliyor." Saate bakmadan sadece hava kararmasına göre vakti düşünen misafirler birden nerede olduklarını hatırladılar; Alaska'daydılar. Dünyanın çatısında bir yerlerde, bir tanıdık sima bulur muyuz derdi ile yola çıkmışlardı. Aylardan temmuz, mevsimlerden yaz idi ve bu aylarda buralarda güneş nerede ise hiç batmıyordu.

Kutuplarda altı ay gece, altı ay gündüz olur diye hepimiz biliriz de gerçekten bunun nasıl olduğunu tam idrak edemeyiz. Klasik dini sorular arasında yer alan 'kutuplarda nasıl namaz kılarız?' sorusunun arkasında yatan teknik sebep de bu altı ay kavramına dayanır. Kutuplara gitmedim, bilemiyorum. Tam kutup noktasında

yaşayan da yok zaten. Ama dünya üzerinde kutuplara yakın bölgelerde yaşayan epey insan var. Grönland, İzlanda, İskandinav ülkelerinin kuzey kısımları, Kuzey Rusya ve Amerika'ya bağlı, Rusya ile sınır komşusu Alaska eyaleti. Avrupa'nın diğer ülkelerine göre kısmen kuzeyde kalan Londra'da bile yaz aylarında güneş 03.30-04.00 civarlarında doğar. Biraz daha kuzeye gidip İskoçya'nın en kuzeyindeki bir noktada nerede ise güneşin hiç gözden kaybolmadığı yerlere varabilirsiniz.

Alaska, tahmin edebileceğiniz gibi ilginç bir yer. Amerika'nın yüzölçümü en büyük eyaleti. 1 milyon 717 bin kilometrekarelik alana sahip eyaleti 1867 yılında Ruslardan hektar başına yaklaşık 5 cent ödeyerek satın almış ABD. (Enflasyonu dikkate alarak yapılan hesaplamalarda günümüz parası ile 360 milyon dolar). Son zamanlarda ismini sıkça duyurmasının sebebi de Amerikan başkanlık seçimlerindeki adaylardan McCain'in yardımcı olarak Alaska valisi bayan Sarah Palin'i göstermesi.

Az da olsa Türkler de yaşıyor Alaska'da. Yaz aylarında geçici mevsimlik işçi gibi gelip ha bire balık doğrayan ve sonra kazandıkları parayı harcamak için Amerika'nın diğer eyaletlerine giden Work and Travel öğrencilerini saymıyorum tabii ki. Eyaletin iki önemli şehriden daha büyük olanı Anchorage'da toplamda 700.000'e yaklaşan nüfusun nerede ise yarısı bulunuyor. Türklerin de çoğu burada yaşıyor. Her yerde olması âdet olan İstanbul isimli bir restoran bile var.

Diğer büyük şehir Fairbanks ise eyaletin ortalarında ve daha kuzeyde. Eyaletin en eski ve büyük üniversitesi de bu şehirde. Üniversitede bir Türk akademisyen de var. "Ben üniversite ile anlaşmaya geldiğimde her taraf yemyeşildi, anlaştım, geri dönüp ailemi getirdim ve o günden beri yeşil yerine hep beyaz görüyorum!" diyerek latifeli bir şekilde yaşadığı hayatı özetliyor bize arkadaşımız.

Arabalarda özel bir düzenek var. Park ettiğinizde arabadan çıkan bir elektrik kablosunu bütün park yerlerinde olan prizlerden birine takıyorsunuz. Böylelikle arabayı, siz alışverişinizi veya işinizi yaparken ısıtmış, motoru donmaktan kurtarmış oluyorsunuz. "Ben onun yerine arabayı hiç stop ettirmiyorum." diyor arkadaşımız. "Böylelikle arabanın içi de ısınmış oluyor!" diye ekliyor. "Çalınma tehlikesi yok mu?" diye soracağım ama burada çalınan arabayı nereye götürebilirler ki diye düşündüğümünden sormaktan vazgeçiyorum.

Kolay değil ta dünyanın bir ucunda yaşamak, orada bir şeyleri temsil edebilmek. Gurbet dediğiniz şey asıl bu kadar uzaklarda, alışılmadık şartlarda yaşayanlarda olsa gerek. Alaska muhabbetim bir yazı ile bitmeyecek, asıl diyeceklerim gelecek hafta gelecek. **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünyanın çatısında ufak bir tur-2

Esat Gürbüz 2008.11.02

Alaska'nın orta tarafında, bizlere göre nerede ise dünyanın çatısı diyeceğimiz bir bölgede, toplam nüfusu 70.000'i anca bulan Fairbanks şehrinde Müslüman nüfus yok denecek kadar az. Günlerden cuma olduğu için öğleye doğru cuma namazı kılacak yer arayan ekibimiz, şehirde cuma kılınan bir mekan bulamıyorlar.

Öğrendikleri tek mekan üniversite bünyesinde bir küçük oda. Üç kişilik ekibin katılması ile cemaatin sayısı da ikiye katlanmış oluyor. Sayının genellikle beş kişiyi geçmediğinden bahseden imam, bazen görev icabı Alaska'ya gelen Müslüman askerler sebebiyle bayram havası yaşadıklarını anlatıyor.

Hep aklımıza takılan soruyu sormayı da ihmal etmiyoruz bir arkadaşımız; "Burada kış aylarında güneş hiç çıkmıyor gibi, namaz kılmak isteyen biri nasıl kılıyor?" Beş vaktin tam olarak görüldüğü en yakın büyük şehir olan Seattle'ın vakitlerine uyulduğunu biliyorlardı ama pratikte nasıl oluyordu, merak edilen bu idi. Cevap ilginçti; "okula gelirsiniz, ilk teneffüste sabahı, ikincide öğleyi, üçüncüde ikindiye kılar, sonrakinde akşamın vakti girmiş olur. Yatsı için ise istemediğiniz kadar geniş süre var." Bu gece-gündüz muhabbeti değişik yönleri ile hiç bitmez Alaska'ya ilk gelenler arasında. Seyredenleriniz hatırlayacaktır; başrolünde Al Pacino'nun oynadığı 'Uykusuzluk' filminde de çarpıcı şekilde işlenir konu. Bütün bu dini tarafı da olan muhabbetlerden sonra en önemli sonuç olarak Ramazan ayının yaza denk geldiği dönemlerde Alaska'ya gelmenin çok akıl kârı olmadığı sonucunu çıkardığımı da belirteyim.

Fairbanks ile geçen hafta bahsettiğim Anchorage arasındaki yol yaz aylarında görülmeye değer güzelliklerle dolu. Her taraf yemyeşil orman. Dağların yanı sıra binlerce göl. Yollarda her an geyik çıkabileceğini bildiren levhalar. Ve mola yerlerinde bizim şehirlerarası mola yerlerine benzer 'kendin pişir kendin ye' tarzı lokantalar. Değişen sadece menü. Balığın her çeşidi ve her büyüklüğtekini bulabilirsiniz buralarda. Bolluktan dolayı ucuzluk ta beklersiniz ama hesabı öderken ekonomik kıstasların buraya pek uymadığını fark edersiniz.

Yol üzerinde, arkasında nehre benzer bir suyun bulunduğu otelde konaklamak ister gruptakiler. Fiyatlar tahmin edilenden ucuzdur. Özellikle de arka tarafta, nehre bakan odalar. Hikmeti, odaya yerleştikten kısa bir zaman sonra anlaşılır. Nehir zannedilen su yolu aslında bir havaalanı pisti imiş. Devamlı olarak suya iniş kalkış yapan özel uçakların motor gürültüleri arasında uyuma derdine düşer herkes.

Anlatacak çok şey var bu uzak diyarlarla alakalı. Ama asıl anlatılacak olanı yaşayarak gösterenler var buralarda. Orta Asya steplerinde, uzak illerde doğup büyüüp bir gün kaderin ördüğü yolda şehirlerine okul açmaya gelen gönüllü Türklerin açtığı bir lisede okuyan, oradan mezun olan, insanlığa faydalı bir ömür sürmek için yola çıkan yiğitler vardır. Üniversite için Türkiye'nin yolunu tutmuş, Boğaziçi gibi bir üniversiteyi en iyi notlarla ve zamanında bitirerek mezun olmuş, bu hicret sayılmaz deyip yine yollara düşüp kendisine gösterilen ufukta ta Alaska'lara gelmiş, yalnız olmanın, tek olmanın, gecesi gündüzünden ayırt edilemeyen bir diyarda yaşamanın zorlukları içinde var olmayı başarmış yiğitler. Bunlardan biri ile tanışınca aklıma hep aynı şey gelir; üniversite okurken dinleriz sohbetleri, duyarız güzellikleri, okuruz tarihi, geçmişi, ecdadı. Sonra biz de öyle olalım diye istek bile duyarız. Ama kaçımız buna muvaffak olur, kaçımız o günlerdeki heyecanımızı korur, kaçımız yola koyulur, kaçımız 'garip' oluruz? Konuşmak, dinlemek, dinlerken hislenmek, dahası gözyaşı dökmek kolaydır. Ötesinde ise ciddi niyet gerekir, yürek gerekir, azim gerekir, sebat edip dönmek gerekir.

Kalanlar ve duranlarla bir şey yapılmaz. Ulak filmindeki bir sahnede hikaye anlatıcısı Zekeriya'ya yemek getiren Meryem, döşeğin üzerine değil de yere oturan ve kendi işini kendi yapan Zekeriya'ya niye böyle yaptığını sorar. Cevap bütün meselemizi özetleyen bir güzelliktedir; "Rahata alışmamam lazım, alışırsam kalırım, gidemem."

Alışmayın... Kalmayın... Durmayın....

gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Okurlar diyor ki...

"Abi, internette gençlik ekine girdiğimizde yazarlar çıkar, oradan da isminize veya resminize tıklayarak yazınızı bulur, okurduk. Şimdi, sadece pazar günleri ana sayfada gözüküp sonra bir daha gözük müyorsunuz." diye sormakta birçok okuyucum. Gazetemizin hatırı sayılır sayıda internetten takip edeni var.

Özellikle de yurtdışındakiler bulundukları ülkede çıkan bir Zaman versiyonu olsa da web sitesinden epey istifade etmekte. Onların bu haklı şikâyetlerini gazetemizin güzide ve çiçeği burnunda bütün teknik ekibine iletmiş durumdayım.

Genç, dinamik, okuyan, araştıran, gazetesi ile bütünleşen bir okuyucu kitlesine sahip olmak yazarı mutlu eden, motive eden bir durum olsa gerek. Yazdığınız her yazıdan sonra hislerini ve düşüncelerini sizinle paylaşan aktif bir okuyucu grubum var. Bildiğiniz gibi zaman zaman sizlerden gelenleri sizlerle paylaşmaktayım. Yazımı yazdığım an Nevada çöllerinin bir köşesinde, Nevada-Kaliforniya sınırındaki Reno'dayım. Burada bulunan öğrencilerle, burada koşturan gönüllü kahramanlarla hasbıhal ettiğimiz bir akşamın sabahındayım. Gerek onlardan aldığım pozitif enerji gerekse sizin yazdıklarınızdan gelen hislerle tasarladıklarımın vazgeçip bu hafta sizin yazdıklarınıza yer vermek istedim; tek tek arayıp da rızalarını almaya vaktim olmadığı için de isimlerin sadece ilk harflerine yer verdim.

Alaska yazılarımdan sonra gelen bir e-maile başlayalım: "Merhaba Gezgin abi. Son yazınızda Alaska'dan hatıra niteliğinde bilgiler vermiştiniz. Çok etkilendiğimi söylemeden geçemem. Biz bir avuç Türk, Brezilya'nın Sao Paulo eyaletinde üniversite okumaktayız... İnşallah yakında sizleri güzel ülkemize bekleriz. Buralardan da yurtdışında üniversite okumak isteyen arkadaşlara güzel yazılar yazma imkânı yakalamış olursunuz umarım. Hoşçakalın, selametle kalın." (S.)

Babamın vefatından sonra gelen çok sayıdaki ve her biri ayrı bir kıymete sahip e-maillerden: "Başınız sağolsun. Ben babamı daha 4 yaşındayken kaybetmişim. Siz yine tanıma bahtıyarlığına ermişsiniz. Rabbim babamın da, babanızın da mekânını cennet eylesin. Onları cehennem ve kabir azabından korusun inşallah." (A.)

Bayram sonrası aldığım ve özel bir yazı konusu bile yapmayı planladığım bir örnek var sırada. Benim de katıldığım düşüncelerini kendine saklamak yerine paylaşmayı istemiş okuyucum, iyi de etmiş: "Ramazan bitip bayrama gelirken insanların bayramını tebrik etme hisleri de uyanıyor malum. Bunun en kolay ve ucuz yolu da e-mail atmak. Bu yollarla hatırlamak güzel ama acaba insan sevdikleri için birkaç adım daha atamaz mı? Bir büyüğüm İngiltere ziyaretinde bana kart atmıştı, hiç beklemediğim bir şeydi, şoke oldum ama çok da sevindim. Orada yazılan iki cümle benim için çok değerli. e-mailin mekanik soğukluğundan çok insani bir yan ve sıcaklık var (ki düşünün bunu bir bilgisayar mühendisi söylüyor) ben de aynı büyüğüme ve İstanbul'da bir arkadaşıma bir yurtdışı ziyaretimde kart atmıştım. Arkadaşımın adresini bile bilmiyordum ve sürprizi bozmamak için de sormadım, çalıştığı şirketin genel müdürlüğüne yolladım, bir şekilde kendisine ulaşmış. O da benim gibi şoke olmuş ama çevresindekileri inandıramamış. Bu bayramda sevdiğim arkadaşlarıma, abilerime bayram tebriği attım. Yazılarınızdan birinde kartpostalların değerine değinirseniz sevinirim."(Ç.)

İşin içinde gurbet oldu mu yurtiçi, dışı, yakınlık, uzaklık fark etmiyor: "... Eve gelen gazeteye ulaşmayı beklemeden hemen internetten yazınızı okudum ve gerçekten çok beğendim. Bu yıl gurbetteki 7. Ramazan'ım. Çok şükür, tabii sizinkinin yanında bizimki gurbet sayılmaz ama emin olun burası da ayrı bir alem... Doğu Anadolu'nun da doğusu, en ucu Ağrı eteklerinden bol bol dua ve selamlarla..." (H.)

Bu da yurtdışından gelen bol dualı güzel bir örnek: "Her hafta o değerli yazılarınızla bizleri doldurduğunuz için çok teşekkür ederim. Bu haftaki yazınız da son derece duygulandırdı, öyle bir silkeledi beni! O kadar çok

hissediliyor ki, düşüncelerinizi ne kadar derinden gelerek kaleme aldığınız! Siz dua listemizin en başındasınız. Her hafta yazınızı dört gözle bekleyen bir okuyucunuzdan saygıları!" (Ş.) gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünya kokan şehir

Esat Gürbüz 2008.11.23

Gösteri bitip de salondan dışarı çıktığımızda misafirlerim hemen etrafımı çevirip kendilerini böylesine güzel bir gösteriye getirdiğim için defalarca teşekkür ettiler. Çok etkilenmişlerdi, etkilenmeleri de son derece doğal idi. İlk defa bir buçuk yıl evvel bir dostum ile beraber izlediğim, trafik yüzünden geç kalma kaygısı taşıyarak gittiğimiz, son anda içeri girebildiğimiz, çıkarken de "iyi ki gelmişiz" dediğimiz gösteri kelimenin tam anlamı ile muhteşimdi. Las Vegas'ta idik.

Dünyaca ünlü "Cirque Du Seloil" grubunun birkaç yıldan beri sahnelediği en güzel gösterisi olan 'Ka'da idik. Haftanın beş günü, günde iki sefer, her seferinde binlerce seyirciye sergilenen, çoğu zaman da bilet bulunamayan bu gösteriye daha sonra da çok özel misafirlerimi götürme bahanesi ile birkaç defa daha gitmiştim. (Bir gün fırsat bulup daha detaylı bilgi verecek bir yazı kaleme alacağım.)

"Las Vegas'ta ne işin var abi, kumarhaneler şehirden başka gidecek yer yok mu idi?" diye aklınıza gelmiş olabilir. Las Vegas'ı meşhur eden, hatta 'sin city' yani 'günah şehri' lakabını almasına sebep olan başta kumar olmak üzere her türlü eğlencenin, günahın ve hatta ahlaksızlığın yaşanması olabilir. Ama şehir aynı zamanda ABD'nin en hızlı büyüyen, tek başına bir ekonomi haline gelen, yüz binlerce insanın yaşadığı bir yer. Nevada Üniversitesi'nin bir kampüsü orada. Dünyanın en ünlü alışveriş merkezleri, en ünlü markaları, en güzel restoranları, en kabiliyetli sanatçıların sahne aldığı tiyatrolar da orada. Pek söz edilmeyen ama herkesin varlığına inandığı, nükleer denemelerin de gerçekleştirildiği ve binlerce kişinin çalıştığı tahmin edilen üsler de oralarda bir yerlerde.

Çölün ortasında, Kaliforniya sınırına yakın bir noktada, Los Angeles'a araba ile dört saat mesafedeki bu 'yalancı cennet'te yer alan büyük otellerin her biri gezilip görülmeye değer güzellikte inşa ediliyor. İnsanların şehre gelmesi, kalması, bu arada da kumar oynayıp kendilerine kazandırması için her şey düşünülmüş. Dünyanın en büyük fuarları, konferansları burada tertip ediliyor. Ünlü CSI dizisi burada çekiliyor. Her yıl gösterime giren birkaç filmde ana konu hep Las Vegas'ta geçiyor. Ocean's Eleven ve sonrasında gelen devam filmlerini hatırlayacaksınız.

İşte bu Las Vegas'ta son birkaç yıldır başka şeyler de oluyor. Ekim ayının sonlarına doğru belki de şehir tarihinde ilk defa bir 'dinler ve kültürler arası' aktivite gerçekleştirildi. Okumak veya çalışmak maksatlı gelmiş birkaç Türk gönüllü, şehrin ulaşabildikleri ileri gelenleri ile bir yemek programı tertip etmişti. Gürültüden uzak, kumar makinelerinden ayrılmış büyük bir otelin salonunda gerçekleşen programa 150'ye yakın davetli katıldı.

Yemekten sonra orijinal video klipleri gösterildi, davetlilerden bazılarına kısa konuşma imkânları verildi, en son olarak da ebru gösterisi yapıldı. Katılanların çok beğenip etkilendiklerini ifade ettikleri programın en can alıcı noktası ise asıl konuşmacı olarak kürsüye gelen, Kaliforniya Üniversitesi'nin değerli hukuk profesörlerinden biri olan Daniel Skubik'in yaptığı konuşma idi. Eşi ile birlikte bir Türkiye gezisine de katılmış olan profesörün konuşması hepimizi duygulandırdı.

'God' yerine 'Allah' demeyi tercih eden, konuşmasının başında ve sonunda yemeği tertip eden vakfı ve çalışmalarını öven profesör Türkiye'den nasıl etkilendiğini de anlattı. Antalya Belek'teki cami, kilise ve sinagogun beraber bulunduğu Dinler Bahçesi'nden söz ederek oradaki din görevlilerinin hem ayrı ayrı hem de beraberce dua ettiklerinden, bunun ne büyük bir hoşgörüyü gösterdiğinden bahsetti. Efes'teki Meryemana türbesinde insanların kâğıtlara yazdıkları dualarını okumanın, başkalarının dualarını paylaşmanın mutluluğunu aktardı. Bir hadiste okuduğu konuşmasında Efendimiz'den bahsederken de hem peygamber olarak andı hem de saygı kelimeleri ile anmayı ihmal etmedi.

Yalancı cennet bile olsa gerçek cennetten esintiler duymak mümkün oluyor... gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sıcak yatakta ders muhabbetleri!

Esat Gürbüz 2008.11.30

"Abi gezerken bizi yine unuttun/ Biz burada derslerle inlerken keyfine durdun/Geziyorsun Alaska'da, Las Vegas'ta/ Senden tavsiye beklerken bizler burada!" Kafiyesi güzel, kendi güzel, anlamı daha da güzel olan bu tür sitemleri duyar gibiyim. Epeydir derstir, çalışmadır, koşturmadır, sınavlarda yamulmadır gibi konulara değinmediğimin farkındayım.

Talebe milleti böyledir; bol şikayetçi, az biraz da nankördür. Çünkü derdi büyüktür. Kendileri için gezen, değişik diyarlardan hikayeler anlatarak moral veren abilerine bile sitem ederler. Bütün dert ya bir vize imtihanı veya ünlü ÖSS'dir. Onlar gelip geçince, dertler de biter kendilerince...

Meselenin hem püf, hem de zor noktası çalışmaktır. Hakikaten bazıları için ne kadar zor bir iştir, ders çalışmak! İstemeyerek yapılan bütün işlerde olduğu gibi, sırf mecburiyetten yapılan bir iş olarak ne kadar da zor gelir insana. Sabah kalktığında o günkü sınava yeterince hazırlanamadığını bilmek, düşünmek, yatağın sıcaklığını her zamankinden çok daha iyi hissetmek... Kalkmak zorunda olduğunu bilmek... Kalkmayı istememek... Uyku bu kadar tatlı bir şey miydi Allah'ım diye düşünmek...

Bazen çalışırsın, daha doğrusu çalışmaya çalışırsın. Ama yetmediğini kendin de bilirsin. Ne yapacağını bilemezsin, hafta sonu geldiğinde sevinirsin. Belki de bu yüzden dünyanın en sevimli günü cuma olmuştur senin için. Cuma biter, tatile girilir, cumartesi başlar. Cumartesi arkasında bir başka tatil gününü de barındırdığı için ayrı bir güzel gözükür gözünüze. Pazar olunca geri sayım başlar, hem de sabahın erken vaktinden. Gecikmeli yapılan bir kahvaltı sonrası bir yandan radyodan maçları dinler, diğer yandan ders çalışmaya, soru çözmeye çalışırsın. Belki de misafirleri ağırlarken anneciğine yardım etme anları yaşamaktasındır. Ve farkına varırsın ki en hızlı geçen gün pazar imiş, her tatlı hafta sonu tatilinin de sonu gelir imiş. Pazar da biter, günün ne kadar bereketsiz geçtiğinden dem vurur, kendi kendini kandırırsın. Asıl bereketin gecede olduğunu da unutursun.

Vakit su gibi akıp geçer. Ve işin şakaya gelir tarafı da yoktur. Daha vakit var, sonra çalışırım, önce şu okul derslerini bir halledeyim, şu maçı bir izleyeyim, akşam sinemada randevumuz var, gece yarısından sonra da hali sahadayız... gibisinden takılmalara kapılmayalım. Her iş dengeli olmalı. Yardımcı kitaplara, dergilere bir sürü para veriyorsunuzdur. Üniversite adayı iseniz ÖSYM'ye vereceğiniz miktar zaten bir dert! Allah bilir dershaneye falan da gidiyorsunuzdur. Kazanamamak için bu kadar zahmete gerek yok. Yatın aşağı gitsin, yeter. Kazanmak için ise sayılanların çoğu gerekli ama yeterli değildir. Çalışma, plan, zeka, fedakarlık, iyi tercih, araştırma, tevekkül gibi çok önemli vasıflar, özellikler ister. Bunların bir kısmı Allah vergisi olarak baştan hazır olabilir.

Ama diğlerleri yine Allah vergisi olan zeka, hırs, azim gibi özellikler işlettirilerek sonradan kazanılır. Ben sizde bunların hepsinin olduğuna inanıyorum. Yeter ki işletmeyi bilelim.

Her şeyden şikayete gerek yoktur. Havaaların soğuk olması sizin lehinizedir. Dışarıda gezmek yerine içeride kalıp ders çalışmak daha iyidir. Bu; soğukta gezilmez demek olmadığı gibi sıcakı görünce hemen çalışmayı bırakıp dışarı fırlayın anlamına da gelmez. Ama nefis bu, kış günü havalar iyi giderse otur da ders çalış dedirtmez. Zordur talebenin işi vesselam.

Aldığınız veya alacağınız kötü sayılabilecek sonuçlardan sonra moralinizi bozmayınız. Hazırlanırken hata yapmak normaldir. Fazla hata yapmak da normaldir. Anormal olan, hiç hata yapmadan çalışmaktır. Her toplumda bu anormalliği sergileyen tipler çıkmıştır. Bu tip örneklerle bakıp da "Ben niye yapamıyorum?" saplantısına kapılmayınız. Onlar neticede; anormaldir. İleride bir gazetede köşe yazarlığı falan yapabilir, hatta abilik bile taslayabilirler ama normal bir iş yapamazlar. Siz onlara değil kendinize bakın, şimdilik normal olmaya çalışın.

En iyisi, yazının burasına gelince oturup ders çalışmaya başlayın! **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bayram mesajlarınız mübarek olsun!

Esat Gürbüz 2008.12.07

Zaman; Türkiye'nin interneti ilk kullanan gazetesi olarak yıllar evvel başlattığı sanal âlem üzerinde yayın anlayışını, her geçen gün yükselen bir kalitede devam ettiriyor. Dünyanın neresinde olursa olsun Zaman okurları web sitesine giriyor, haber ve yorumları Türkiye ile aynı anda okuyabiliyor.

Bunun dışında birçok ülkede gazete baskıya giriyor, insanlar ellerine gazete alıp okumanın keyfini de yaşıyorlar. Gazetede emeği olanlardan en uzak diyardaki okuyucusuna kadar herkes büyük bir ailenin fertleri gibi. Gazeteyi pazar yani arefe günü de okuyor olsanız, New York'ta yayınlanan ZamanUSA gibi salı günkü köşemden de okuyor olsanız hepinizin, bu ailenin bütün üyelerinin bayramlarını tebrik ediyorum.

ABD'de en sıradan marketlerde bile hatırı sayılır bir alan tebrik kartlarına, zarflarına ayrılır. Tebrik kartı almak isterseniz yüzlerce örnek arasından seçim yapabilirsiniz. İster kalıp halinde hazırlanmış (anneme, babama, kardeşime, eşime, büyükbabama...) tarzındaki kartlardan, ister belli bir güne mahsus dizayn edilmiş (yaşgünü, evlilik yıldönümü, mezuniyet günü...) kartlardan alabilir, isterseniz boş bırakılmış, her biri ayrı güzellikteki kartlardan alıp kendiniz kendi ifadelerinizle doldurabilirsiniz. Bayram tebriği yollama alışkanlığımızın bittiğinden, teknolojinin getirdiği kolaylıklarla basma kalıp mesajların bir anda yüzlerce kişiye ulaştırılmasının getirdiği soğukluktan bahseden bir okuyucu mektubunu yayınladığımı hatırlayacaksınızdır. Telefonumuza yollanan, basmakalıp mesajları almaktan doğrusu hiç hoşlanmıyorum. Yurtdışında olunca da zaten pek alamadığım için mutlu oluyorum. Bu şekildeki bir bayramlaşmayı tasvip etmesem de mesajların bazıları hayli ilginç olabiliyor, ülkemiz insanının mizah anlayışına uygun yazılmışlar da bulunabiliyor. Ufak bir araştırma sonucunda bulduklarımdan bazıları ile sizi baş başa bırakacak, bayram zamanı bir tebessüm ettirebilirim mutlu olacağım.

"Kardeşliğin doğduğu, sevgilerin birleştiği, belki durgun, belki yorgun, yine de mutlu, yine de umutlu, yine de sevgi dolu nice bayramlara..."

"Mutluluğunuz Türkiye enflasyonu kadar yüksek, üzüntünüz memur maaşı kadar düşük, geleceğiniz demirel'in keli kadar parlak olsun. Mutlu bayramlar..."

"Yaşamın kaynağı sevgi ise, sevgi bir tutku, tutku bir amaç, amaç bir şeyleri birileriyle paylaşmaksa, paylaşmak dostluk, dostluk hatırlamaksa eğer; hep aklımdasınız. Bu bayramda da dostluğumuzun daha da pekişmesi ve ebedi olması dileğimle."

"Şu anda her 100 kişiden 35'i bayram namazı kılıyor, 10'u kurban kesiyor, 25'i el öpüyor, 15'i tatile gidiyor, 10'u yurtdışında, 4'ü uykuda, 1 tane saf da elinde telefon mesaj okuyor."

"Bekledim gelmiyorsun, telefonunu açmıyorsun, çevrim dışı takılıyorsun, beni çok fena bozuyorsun, bayramın kutlu olsun."

"İyi bayramlar, gerçi sana her gün bayram ama olsun"

"Telefonum telefonunuzun bayramını en içten dileklerle kutlar, uzun batarya ömürleri diler."

"Dayı, emmi, bayramınız kutlu olsun emi?"

"Senin de, ananın da, babanın da, kardeşlerinin de bayramını kutlar, sağlık ve esenlikler dilerim."

"Geçmiş, gelecek, kandil, ramazan, kurban, yeni yıl, 23 nisan, 19 mayıs, 30 ağustos, 29 ekim, 3 ocak, 5 ocak, 1 mayıs, 1 temmuz, doğum günü, sevgililer günü, evlilik yıldönümü, Çorum'un kurtuluşu her ne kadar gün varsa şimdiden kutlu olsun."

"Biliyorsun, bugün bayram. Daha 3 gün bayram devam edecek. Ben sadece bugünü kutlamak istemiyorum. Bu bir süreçtir. 4 günlük bir bayramın tamamı mübarek olsun. Sağlık mutluluk dilerim. Tabii mutluluk herkese göre değişir. Seni mutlu eden her neyse onları dilerim. Yoksa başkalarını mutlu edecek şeylerden sana ne!? Ama sağlık öyle değil. Herkes için benzer anlamlar ifade eder. Daha neler diyebilirim ama, yer kalma..."

gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kara Cuma'dan Siber Pazartesi'ye...

Esat Gürbüz 2008.12.14

Bir bayram tatil faslını daha bitirdiniz, yeniden mesailerinize, okullarınıza, evlerinize, işlerinize dönmektesiniz! İkinci çoğul şahıs olarak konuşmamın sebebi gurbette yaşayanlar için bayramın tatil olan tarafının olmaması, dolayısı ile işlerin de okulların da devam ediyor olması...

Bu sefer de hayat, ortada yaşanacak bir bayram yokmuş gibi devam etti. İlk gün çocuklar okullarına gitmedi, alabilenler bir günlük dahi olsa izin aldılar işyerlerinden ve bayram namazı nerede kılınıyorsa oraya akın etti herkes. Türkiye'dekinin aksine namaza sadece erkekler gelmiyor buralarda... Kadın-erkek, çoluk-çocuk ailenin hemen bütün fertleri bayram namazında yerini alıyor, namaz sonrası kurulan kahvaltı sofralarında onlarca,

yüzlerce dost ile birlikte olunuyor, toplu bir bayramlaşma havası yaşanıyor. İşin bu yönü itibarı ile yurtdışında yaşanan bu bayram anlarının ülkemizdekilere tercih edilir tarafı bile olabiliyor. Geçmiş senelerdeki bir yazımda bayram zamanı gurbette beraber yaşadığımız dostları bırakıp Türkiye'ye gitmeyi adeta onlara karşı yapılmış bir vefasızlık olarak gördüğümünden bahsettiğimi ve bu sebeple de hiçbir bayram anını sılada geçirmediğimi yazdığımı hatırlayacaksınız. Şükürler olsun ki bu bayramı da aynı şekilde, ülkemizden binlerce kilometre uzakta yaşayan ama yüreklerinde koca bir Türkiye sevdası yaşatan dostlarla, arkadaşlarla beraber geçirdik.

Hristiyanlık âdetlerini kendilerine göre kalıplara koymuş, tüketim toplumunun bütün gereklerini de işin içine sokmuş ABD'de ekim ayının son anlarından itibaren 'tatil sezonu'na girilir. Tatilden kastım, öyle uzun süreli bir iş bırakma eylemi değil şüphesiz. Peşpeşe gelen özel günler sebebiyle, her geçen gün artan ve aralık ayının son haftasına girerken doruk noktaya ulaşan bir alışveriş mevsimidir bu. Başta hediyelik eşya sektörü olmak üzere birçok alanda esnaf yılın bu son iki ayında yaptıkları satışlarla bütün bir yılın kazancının üstünde iş yapar, bu mevsimi kötü geçirdikleri takdirde ise bütün bir seneyi kaybetmiş gibi olurlar. Büyük çarşılarda kısa süreli tutulan kiosk gibi yerlerin kiralari son iki aya girildiğinde ikiye üçe katlanır.

Alışverişin bu kadar artmasının sebebi ise bizdekine benzer şekilde kutlanan birkaç özel zaman diliminde hediyeleşmenin had safhaya çıkmasıdır. Özellikle kasım ayının sonuna doğru gelen Thanksgiving (Şükran Günü) zamanında satışlar artar. Thanksgiving perşembe günüdür. O gün hemen herkes aile fertleri, akrabaları veya dostları ile beraber akşam yemeğini birlikte yer, yemekte de geleneksel olarak hindi pişirilir. (Bizde hindi yılbaşı yiyenlerin, taklidi bile becerememeleri ayrı bir rezilliktir.) O gün akşam saatlerinde açık olan hemen hiçbir dükkan olmaz, başta lokantalar olmak üzere bütün işyerleri tatil yapar. Perşembeden önce alınacak hediyeler sebebiyle satışlar da katlanır.

Perşembenin bir gün sonrası ise tam bir curcunadır. Black Friday (Kara Cuma) ismi verilen o gün büyük alışveriş merkezleri ciddi indirim duyuruları ile kapılarını sabahın çok çok erken vaktinde (4-5 gibi) açar, tatil zamanı en durgun olması gereken bir günü alışveriş çılgınlığını yaşanan bir gün haline getirir, elde kalan malları da büyük ölçüde bitirirler. İki kuruş ucuza alma uğrunda geceden itibaren dükkanlar önünde kuyruklar meydana getiren, sabahın kör vaktinde çoluk çocuğunu bile çarşıya taşıyan toplum, bu durumun geleneksel hale gelmesine sebep olmuştur. Bu sene Wall-Mart'ın hiper marketlerinden birinde yaşanan izdiham yüzünden, ayaklar altında kalan bir çalışanın ölmesi olayın ne boyutlara vardığını göstermektedir.

Alışverişin her geçen gün daha çok sanal aleme kaydığı, online satış sitelerinin rekorlar kırdığı bir ülkede yaşanan bu çılgınlıktan web aleminin kayıtsız kalması beklenemezdi. Tatil sonrası ilk pazartesi ise onların zamanıdır. Önce bir isim takılır: 'Siber Pazartesi'. Sonra dev reklam kampanyaları ile online satışlarda yapılacak indirimler duyurulur. Ve o gün internetten yapılan satışlarda da sanal bir izdiham yaşanır. Sistem işlemeye, halk tüketmeye devam eder....

Ve arkadan çok daha önemli bir zaman dilimi gelir, aralık ayına girilir...

gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yabancınn bayramı bayramına yabancı

Esat Gürbüz 2008.12.21

Aralık ayı, Batı ülkelerinde birçok açıdan önem taşıyan bir aydır. Hristiyan dünyasının önemli bir kısmı 25 Aralık tarihini Christmas Day (Kristmıs günü) olarak kutlarlar. Yahudilerin de önemli bayramları bu aya denk gelir. Son

yıllarda önce Ramazan Bayramı arkasından da Kurban Bayramı'nın da aralık ayına denk gelmesi özellikle kültürler arası diyaloglar yönü itibarı ile ilginç sahnelerin yaşanmasına sebep olmuştu.

Geçen haftaki yazımda ifade ettiğim gibi Christmas gibi özel günlerin hemen öncesindeki günler bizdeki bayramlara benzer şekilde alışverişin, ticaretin son derece canlandığı zamanlardır. Özellikle ABD'de kasım ayından başlayan hareketlilik her geçen gün artarak devam eder, toplumun büyük bir kesimi hediye alma yarışına girer ve bu durum son ana kadar devam eder. Christmas günü bütün ülke tatil yapar, benzinciler hariç nerede ise bütün alışveriş yerleri, işyerleri, dükkânlar kapalı olur. Şükran gününde (Thanksgiving) yaygın olan ailecek yemek yeme âdetleri daha da geniş çevreye yayılarak devam eder.

Filmlerden bol bol izlediğimiz ve bizim yılbaşı ya da Noel ağacı diye bildiğimiz küçük çam ağacının (Christmas tree) hediyelerle süslendiği gün de yine bugündür. Şükran günündeki hindi âdetini yılbaşı akşamına taşımaya çalışan bizdeki şaşkınlık bir başka garabeti de bu ağaçları yeni yıl ağacı olarak kabul ederek yaparlar. Taklidini bile doğru yapamadıkları bir âdet uğruna ağaçlar kesilir, o anlayışla yetiştirdikleri nesillerin de kendi öz değerleri ile irtibatları kesilir.

Belki bazılarının aklından 'gezgin abi bu üslupla yazmazdı' diye bir düşünce geçmiş olabilir. Yurtdışında yaşayan ve yaşadığı yerin kültürünü anlamaya, tanımaya hatta sevmeye çalışan birisi olarak ne farklı kültürlerle ne de inançlarla bir sorunum yoktur. Hatta birçoğumuzun belli önyargılarla daha baştan 'sildiği' Amerikalıların kendi içlerinde, kendi sistemlerine göre tutarlı olduklarını da düşünmekteyim. İfadeleri keskinleştiren, üslubu az da olsa sertleştirmeye sebep olan; aslı bize yabancı olan değerleri taklit etmenin doğru olmaması yanında, o taklidin bile yanlış yapılmasına sebep olan, bunu bir de kendi ülkesinde 'gelişmişlik' olarak yutturmaya çalışan sayısı sınırlı, kalitesi belli bir kısım çevreler oluyor. Bir onlara bakıyorum bir de evine Christmas yemeğine davet ederken bile 'sizin için, sizin göstereceğiniz marketten helal et alabilirim veya isterseniz sadece balık da pişirebilirim' diyen bir yabancıya bakıyorum, hangisi gerçekten 'yabancı' diye düşünüyorum.

25 Aralık'ın yanı sıra hemen bir hafta sonrasında gelen yılbaşı ve yeni yıl tatili, okulların aralık ayının ortasından Ocak ayının başına kadar tatile girmesi yanında Yahudilerin de önemli bayram ve tatillerinin bu ay içinde olması bütün bir ayı tatilin, dinî motiflerin ve alışverişin öne çıktığı bir zaman dilimi haline getiriyor. Evlerin, caddelerin süslenmesi, radyolarda bazı kanalların bir ay boyunca sadece Christmas şarkıları çalması, sinemalarda aynı konuyu işleyen filmlerin peş peşe gösterime girmesi, dükkânlarda elinde zili devamlı çalan, özel kıyafetli görevliler olması her an ve her mekânda mevsimi, o mevsimin çağrıştırdıklarını hatırlatır buranın insanlarına.

Doğrusu müstakil evlerini çok itina ile süsleyen, rengârenk ışıklarla donatan insanların o gayreti ilgimi çektiği gibi bazıları gerçekten sanat eseri gibi duran evlerin arasında ara sıra turlamak da hoşuma gidiyor. Dolaşıyorum, izliyorum ve bir yandan da düşünüyorum. Kabul edelim, etmeyelim; kapitalizmin oyunu, tüketim toplumunun sonucu diyelim, kutsal atfettikleri bir zaman dilimini bu kadar kutlanası bir hale getiren bir toplum var ortada. Gerçek Hristiyanlıkta bunların yerinin olmadığından bahseden, bırakın kutlamayı olduğu gibi reddeden bir kısım çevreler de var. Ama ne biri diğerine, ne öteki burdakine bir müdahalede bulunmuyor, açıktan alay etmiyor, saygısızlık sayılacak hiçbir hareket yapmıyor.

Darısı asırlardır kutladığımız bayramlarımıza bile dil uzatan bizdeki şaşkınlığın başına...

gezginabi@zaman.com.tr

Karşılama hikâyeleri

Esat Gürbüz 2008.12.28

Önümde duran arabanın içine 'acaba bu mu ?' diyerek bile bakmadım. Yeni ve kaliteli bir araba idi ve beni almaya gelen biri olamazdı. Ancak araba tam önümde durdu, şoför koltuğunda oturan genç hemen çıkıp isimle hitap edip 'Buyrun, inşallah fazla bekletmemişimdir!' dedi. Bir an şaşırmıştım, hem araba, hem de gecikmediği halde özür dileyen arkadaşın nezaketi pek alışık olduğum durumlar değildi.

Altı saate varan bir uçak yolculuğundan gelmiştim. ABD'nin bir ucundan diğerine uçmuş, gece yolculuğu olduğu için de yorgun durumda idim. Bekletmeden bindim, az sonra da dayanamayıp şaşkınlığının sebebini anlattım. Genç arkadaşım hafif bir tebessümle 'Abi, beni özellikle bu araba ile gönderdiler, sizin bu konudaki kanaatlerinizi değiştirmek için öyle yaptılar.' dedi. Bu sefer tebessüm sırası bana gelmişti, ben de 'Valla, bendeki öyle yerleşmiş bir kanaat ki değişmesi için benzer durumların birkaç kez tekrar etmesi gerek.' dedim.

Efendim, bu Amerikanya denen devasa memlekette bir yerden bir yere gidiyorsanız, gittiğiniz yerde de sizi tanıdık birileri karşılasın veya aldırınsın istiyorsanız benim sözü edilen kanaatlerimde ne kadar haklı olduğumu anlarsınız.

Genellikle öğrenci milletinden, hem okuyup hem çalışan kesiminden gençler karşılayıcı olarak gönderilirler. Her türlü bilgiyi; iniş, kalkış saatlerinizi, uçuş bilgilerinizi vermiş de olsanız genelde geç kalırlar. Sebep klasiktir; 'Abi zamanında çıktık da trafik işte'. Trafik o ana kadar hiç öyle değilmiş de o gün öyle olmuş zannedersiniz. Halbuki bahsini ettiğimiz şehir ya NewYork'tur, ya başka büyük bir şehirdir. Yani trafik her zaman problemdir. İneceğiniz terminali karıştıranlardan başka havaalanlarına gidenlere kadar değişik tipte arkadaşla da bu gidişlerinizde tanışırsınız. İstisnai olarak erken gelenler de uzak bir noktada beklemek yerine arabayı parka bırakırlar. Ki siz park yerine kadar ve genelde epeyce uzun olan mesafeyi yürüyerek spor yapmış olabilirsiniz. Uzun yolculuktan gelmiş olsanız bile elden geldiğince küçük olan bir araba gelir. Çantalarınızı gören arkadaş kendinden emin bir şekilde arabanın bagajını açar ve sanki ilk defa görüyormuşçasına bagajın içine bakıp 'Abi olmazsa sizin valizleri arka koltuğa koyalım, bagaj biraz dolu.' der. Doluluk kelimesinin dağınıklık anlamında kullanıldığı tek yer de burasıdır.

Araba genelde ikinci el alınmış, çok yüksek bir ihtimalle epey bir süredir yağmur suyu dışında kaportasına su değmemiş, binerken herhangi bir tarafına değip de üzerinizi kirletmemeniz gereken, motoru ile birlikte başka tarafları da ses veren bir arabadır. Karşılایıcı kişi valizlerinizi arka koltuğa koymadan önce koltuğun üzerindeki toplayıp yere bırakır (atar demek istemedim). Sonra döner ve sizin oturmanız gereken ön yolcu koltuğu üzerindeki yiyecek-içecek artıklarını, poşetlerini kaldırır. Bir an için bu arkadaş havaalanına başka bir iş için gelmiş de, gelmişken sizi aldırımlar düşüncesi gelir aklınıza. Sonra mecburen pizza kokan arabaya binersiniz.

Mevsimlerden yaz ise az yol aldıktan sonra dayanamayıp sorarsınız: 'Klimayı açabilir miyiz?' Maalesef yüzde doksan cevap aynıdır: 'Klima bozuk abi, gazı bitti de dolduracağım yakında.' Muhtemelen geçen yaz da o klima bozuktu, arada kış gelince ne gerek var denmişti ve yeni bir yaz daha gelmişti. Cam açılır, cereyanda kalınır. Açılmaz, sıcaktan bunalınır. Texas'ta karşılayan gençlerden biri klima sorum üzerine 'Çalışmıyor ama tedbirim var abi.' diyerek çakmaklığa bağlanarak çalışan mini bir pervane çıkardı. Pervaneyi bana doğru döndürdü. Gülsem ayıp olabilir diyerek kendimi tuttuğumu hatırlıyorum. Kış mevsiminde camı bozuk olup bir yandan arabada giderken bir yandan da paltomuza sarıldığımız bir hadise de unutmazlar arasına girmişti. Yola çıkılır, sanki gelirken alma ihtimali yokmuş gibi bir benzinciye uğranılıp benzin alınır. Bu almadan alınmanıza ve 'şimdi bunu benim mi ödemem lazım?' diye dert etmenize gerek yoktur. Daha vahimi arkadan gelir, şoförümüz

telefonu eline alır ve ilgili bir kişiye sizin yanınızda 'Misafiri aldım, nereye getireceğim şimdi?' diye sorar. Söylenen yeri bilmemesi vahamette ikinci perdedir. Bir ileri seviyede ise yol tarifini telefonda almaya çalışan ve aldığı tarifi bulamayan grubu görürüz.

Bütün bunlar sonucunda ise 'arkadaş onca işinin arasından kalkmış seni almaya geliyor' diyerek kendinizi ikna eder, sabır gösterir, sevabınızı almaya çalışırsınız. Bir gün yolunuz düşer de birileri sizi karşılayacak olursa bu dediklerimi de hatırlarsınız. gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yolculuk dediğin uzun olur!

Esat Gürbüz 2009.01.04

Odamdan çıktım, sabah güneş doğalı birkaç saat olmasına rağmen yeni yeni dağılmaya başlayan sisi izledim. Tepelik bir arazideydim, etraf yemyeşil ağaçlarla dolu idi. Hava yavaş yavaş da olsa nemini ve sıcaklığını hissettirmeye başlamıştı.

Bir an için iklim ve etrafımda gördüğüm güzelliklerle kendimi Rize veya Trabzon yaylalarından birinde zannettim. Bu düşünce ile etrafı seyrederken az ilerideki yemekhane olarak kullanılan binanın çatısında bana doğru bakan maymunu fark ettim. Evet; bir maymun. Bana, akşam yorgun argın geldiğim yeri hatırlatan bir maymun. Afrika'nın taa güney ucunda, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde bir yerlerde idim.

Dünyanın bir ucundan diğer bir ucuna nerede ise 30 saate varan bir yolculukla gelmiştim. Türkiye'den Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki Johannesburg ve Cape Town şehirlerine THY ile direkt uçabilme imkanı var. Yolculuğun süresi de yaklaşık 10 saat. İstanbul'dan New York'a uçarken ise gidiş hattında yaklaşık 11 saat uçarınız. Nerede ise aynı mesafe. İstanbul'dan tek uçakla aktarmasız, stopsuz Johannesburg'a ulaşmak kolay. Ama benim yolculuk Los Angeles'tan başlamıştı. Önce sabahın erken bir saatinde Orange County havaalanından kalkan uçakla 4,5 saat süre ile Atlanta'ya uçmuş, arkasından orada aktarma yaparak bindiğim uçakla Afrika'ya doğru yola çıkmıştım. 10 saate varan bir uçuştan sonra Senegal'in Dakar şehrine inen uçağımız yaklaşık 1 saat sonra da oradan ayrılıp 8-9 saatlik son etaba başlamıştı. Johannesburg'a inmekle işim bitmemişti. Birkaç saatlik bir aradan sonra bu sefer de ülkenin doğu kıyısında yer alan Durban şehrine sadece 50 dakika süren bir uçuşla gitmiş, indikten sonra da 1 saat araba ile yol almıştık.

Durban, Hint Okyanusu kıyısında bir şehir. Ülkenin üç büyük şehriden biri. Havaalanına indikten sonra beni alıp batıya yani iç kesimlere doğru yola çıkaran rehber arkadaşımın ilk bilgileri almıştım. Okyanusu göremeden ormanların arasına girdik. İçinde minik bir şelalenin de olduğu çok güzel bir kamp mekanında bu ülkedeki Türk okullarında öğretmenlik yapan dost simalarla bir araya geldik.

Amerika'dakine benzer şekilde ülkenin müsait olan birçok yerinde Retreat Center denilen kamp ve dinlenme alanları mevcut. Büyük çoğunluğu kilise gruplarına ait veya onlar için çalışan bu yerleri dışarıdan birileri olarak da kiralayabiliyorsunuz. Yemekhanesinden konferans salonuna, açık hava müzik alanından piknik alanına kadar birçok imkanı olan bu tür yerlerde büyük gruplar halinde bir dinlenme kampı yapmak mümkün olabiliyor. Kamp alanının içinde genelde birer oda ve banyodan oluşacak şekilde dizayn edilmiş Chalet adı verilen küçük evlerde kalınıyor.

Ocak ayının ilk günlerindeyiz. İstanbul'a kar yağmıştı. Burada ise güney yarımkürede olduğumuz için yaz ayları içerisindeyiz. Bahar bitmiş, yaz başlamak üzere. Benim açımdan ilginç olan ise Los Angeles'tan yola çıkmadan önce bir hafta süre ile karlı bir mekanda oluşum idi. Karlar arasından yaz sıcağına gelmiştim.

Okullar yaz tatilinde olduğu için öğretmenler kendi aralarında bir dinlenme ve bilgi paylaşımı amaçlı kamp düzenlemişler. E, abiniz de eski ama eskimeyen bir eğitimci olarak tanındığı için davet edildiği bu kampı ziyaret etmeden geçemezdi. Hem sizlere şu ana kadar Atlantik ve Pasifik Okyanusu kıyılarından yazılar yazmıştım. Hint Okyanusu'ndan yazamamıştım. Bu eksikliği gidermek ve sizleri bundan mahrum etmemek için o kadar yolu kat edip geldim.

Çatıdaki maymun benimle muhatap olmak istemediğini belli edencesine uzaklaştı. Ben de gelecek yazılarımda buralardan da hoş anekdotlar anlatacağımı tahmin ederek sizlere bu uzak diyardan selam etmek istedim. Geçenlerde dünyanın çatısından, Alaska'dan bahsetmiştik. Kısmette var ise bu sefer de dibinden bahsedeceğiz. **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir bakışta iki okyanus görebilmek!

Esat Gürbüz 2009.01.11

Terletmese de tepemizden hiç ayrılmadığı için kafamın saç kalmamış bölgelerini yakan güneşe, hiçbir yerde görmediğim ve yetişkin bir insanı bile savuracakmış hissini verecek kadar şiddetli esen rüzgâra ve benim çapımdaki bir kişinin birkaç kere soluklanmadan çıkamadığı devamlı yükselerek giden yola rağmen sonunda hedefimize ulaşmış, tarihî deniz fenerinin olduğu noktaya çıkmıştık.

Rüzgâr hâlâ şiddetli idi. Feneri çevreleyen ve bütün çevreyi görmemizi sağlayan minik balkonun bazı noktalarında ayakta durmak bile zordu. Yine de etrafımızda gördüğümüz manzaranın güzelliği ve bulunduğumuz noktanın orijinalitesi yüzünden çevremizi keyifle seyretmekteydim. Öyle bir noktada idim ki kafamı sağa çevirdiğimde Atlantik Okyanusu'nu, sol tarafa çevirdiğimde ise Hint Okyanusu'nu görmekteydim. Yüzyıllar önce buraya kadar gelip hemen ötemde olan burnu dönüp Hindistan yolunda ilerleyen ilk denizci olarak bilinen Vasco De Gama'nın tarihe isminin geçmesine sebep olan Ümit Burnu'nda idik. 1857 yılında, İngilizler tarafından yaptırılan deniz fenerinin olduğu noktada, Afrika'nın en güney uçlarından birinde idik. Birinde diyorum, çünkü çoğu kişinin bildiğinin aksine Afrika kıtasının en uç noktası değil burası.

Mihmandarlarımız buradaki Türk okullarında görev yapan genç öğretmen arkadaşlarımız idi. Kimbilir kaç ziyaretçiye ağırlama adına bu yokuşu tırmanmış, kaç defa buraları gezip dolaşmışlardı. Ancak o kadar istekli ve enerjik idiler, o kadar içten davranıyorlardı ki bilmesek ilk defa gezdirdikleri şahısların kendimiz olduğunu zannederdik. Yanımda bir misafir daha, Türkiye'nin en kaliteli gezi dergisi Gezgin Kültür'ün Genel Yayın Yönetmeni, Ömer Halit Camcı da vardı. Eli sürekli deklanşörde olan ve yakaladığı hiçbir sahneyi kaçırmamaya çalışan usta bir fotoğrafçı ile beraber gezmek de ayrı bir güzellik idi.

Ümit Burnu, Cape Town'dan yaklaşık bir saatlik bir araba yolculuğu ile geline bir noktada. Dünyanın her tarafından ziyaretçilerin uğrak yeri olan burnun belli bir bölgesi devlet tarafından milli park haline getirilmiş. Parkın içinde kendi başına serbestçe dolaşan devekuşlarına rastlamış ama bize çok anlatılan ve dikkatimiz çekilen baboon (babun) maymunlarına denk gelmemiştik. Babunlar epeyce iri ve yiyecek gördüklerinde ya da

rahatsız edildiklerinde saldırmaktan kaçınmayan bir maymun türü. Rehberlerimiz burayı ziyaretlerinde zaman zaman yaşadıkları hadiseleri anlatmışlardı yol boyunca. Ama kısmetimizde onlarla karşılaşmak, sonra da size anlatacak hikâye yok imiş.

Cape Town dünyaca meşhur bir şehir. Tabii güzellikleri yanında modern görüntüsü, rutubeti olmayan güzel iklimi ve iki okyanusun kesişim yerinde olması sebebiyle dünyanın en güzel şehirlerinden biri olarak gösteriliyor. Bütün güzellikleri yanında benim en çok ilgimi çeken noktası ise şehrin nüfusunun yaklaşık % 20'sinin müslüman olması. Bütün Güney Afrika'da en fazla % 5 oranında olduğu belirtilen Müslümanların büyük bir kısmı bu şehirde yaşıyor. Sadece nüfuslarının fazla olması değil beni şaşırtan, hayatın her kademesinde etkinliklerini hissettirmeleri ve ortalama standartların üzerindeki hayat tarzları. Zamanında başta Hindistan olmak üzere Pasifik tarafındaki ülkelerden İngilizler tarafından getirilmişler. Birçok cami, helal et sattığını vurgulayan lokanta var. Caddelerde yürürken Müslüman olduğunu anladığınız insanlara sıklıkla rastlıyorsunuz. Büyük alışveriş merkezlerinin hemen hepsinde mescitler var.

Ümit Burnu'nda arabamızı park ederken kazara kapılardan birini yandaki arabaya dokundurmuştuk. Arabanın sahibi zabıt tutmak istedi, arkadaşımızın ehliyet ve sigorta bilgilerini aldı. Hak geçmesin diyerek bilgileri veren arkadaşımız Mustafa'nın ismini yazarken birden duran ve 'Siz Müslüman mısınız?' diye soran iri yarı araba sahibi 'evet' cevabını alınca 'Türk müsünüz?' diye sordu. Yine aynı cevabı alınca da ehliyeti geri uzatıp 'Tamam, bir problem yok gidebilirsiniz.' dedi. Yıllar geçse de, mekânlar değişse de, dünyanın dibinde de olsak hâlâ dedelerimizin kredisi geçerli idi. **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vize almadan dil öğrenmek!

Esat Gürbüz 2009.01.18

Yola çıkmadan önce bir dostum 'Artık oradan 10 yazı malzemesi çıkarırsınız.' demişti. Güney Afrika seyahatimden önce söylenen bu söz aslında haklı, hatta eksik bile kalan bir sözdü. Burada malzeme çok, anlatılacak hikâyeler bolca idi.

Ama ne benim derdim 'anlatılacak konu bulmak', ne de 'haftaları doldurmak' idi. Yoksa bakarken görmeyi bilenler için en yakınlarda bile yazılacak, anlatılacak malzeme bulunur. Gerek başta söylenen o sözün etkisi ile, gerekse bir konu hakkında sürekli yazmayı sevmediğimden Afrika'nın Avrupa'sı sayılan bu ülke hakkında daha fazla yazmayacaktım. Ancak bu köşenin okurları içinde öğrenci kesimi de bolca olduğundan bilmenizde fayda gördüğüm bir başka noktaya parmak basmak istedim.

Güney Afrika Cumhuriyeti 1994'e kadar ırkçı bir yönetim gösteren beyazların elinde idi. 1994'ten sonra meşhur Mandela'nın partisinin iktidara gelmesi ile yönetim siyahlara geçti, ırkçılık da kaldırıldı. Artık parklardaki banklarda beyazlar ve siyahlar ayrı yerlere oturmuyorlar, otobüslerde ayrı muamele görmüyorlar, aynı mahallede yaşayabiliyorlar. Tabii yılların getirdiği alışkanlıklar ve sosyal refah seviyesi farklılıkları yüzünden resmîyetle olmasa bile pratikte devam eden ayrımcılıklar da olabiliyor.

O dönemlerde ağırlığı Hollanda menşeli olan beyazların kendi dillerinden devşirerek icat ettikleri bir dil halk arasında hâlâ yaygın. Ancak 1994'ten sonra İngilizce resmî bir dil olarak her tarafa yayılmış durumda ve hemen herkes de konuşabiliyor. Zengin muhitlerde dolaşırken kendinizi bir Avrupa şehrinde zannedebileceğiniz kadar

benzeyen Cape Town gibi şehirlerde hem dil kursu maksatlı hem de üniversite okumak için çok sayıda yabancı öğrenci de bulunuyor. Trafiğin sağdan olduğu, arabaların direksiyonlarının sağ tarafta yer aldığı ülke İngilizlerin sömürge döneminden de izler taşıyor.

İngilizcenin resmî dil olması ve yaygınlığı ülkenin dil öğreniminde bir alternatif olarak düşünülecek bir yer olmasına sebep oluyor. İngiltere ve ABD'ye gidebilmek için en önemli engellerden birisi vize olurken Güney Afrika'nın Türkiye'ye vize uygulamaması bir avantaj olarak hemen öne çıkıyor. İlk gelişinizde vize almadan giriş yapıyorsanız, daha sonra öğrenci statüsüne geçtiğinizde hemen başvuru yapıp oturma iznini alabiliyorsunuz.

Sokaktakilerin İngilizce konuştuğu bir ortamda olmanın yanı sıra yanlarında kalınacak uygun Müslüman ailelerin olması, geçen hafta bahsettiğim helal yiyeceklerin yaygınlığı ve özellikle Cape Town'ın güzelliği, modernliği birer avantaj olarak göze çarpıyor. Atlantik okyanusundan gelen soğuk havanın kuzeydeki çöllerden gelen sıcak ve kuru hava ile karışması sonucu en güzel iklim ortamlarından birisi oluşuyor. ABD'deki Los Angeles'ın benzer sebeplerle oluşan güzel iklimine hayran birisi olarak Cape Town'la aralarında hiçbir fark olmadığını görmüş ve hayret etmiştim. Kışları ılık, yazları hafif sıcak ama terletmeyen, okyanus kenarında olmalarına rağmen rutubeti olmayan, her mevsim rahatlıkla dışarıda dolaşabileceğiniz, yılın büyük kesiminde güneşli bir iklime sahip iki şehir de. Abiniz gibi kış aylarında bir başladı mı aylarca geçmeyen öksürüğe sahipseniz bu tür bir iklimin ne kadar faydalı olduğunu da anlarsınız.

Hani olur da dil öğrenmek için yurtdışına gitmeye niyet ederseniz ve İngilizceyi ABD ya da İngiltere dışında bir yerde öğrenmeyi düşünürseniz Güney Afrika'yı da düşünün derim. Vize yok, kurs ve barınma masrafları diğerlerine göre daha ucuz. Her şehirde Türk okulları var, gelip yerleşmiş Türkler var. En güzeli de hem tarihten gelen hem de buradaki okullarda vazife yapan arkadaşların çalışmaları sayesinde oluşmuş bir itibarımız da var.

gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çalışmak güzeldir sonunda bir imtihan olmasa!

Esat Gürbüz 2009.01.25

Güney Afrika'da İngilizce öğrenmekle alakalı bir yazı yazdım, neye uğradığımı şaşırdım. Memlekette ne kadar da çok İngilizce öğrenmeyi hedeflemiş ama bunu da hesaplı ve vize mecburiyeti olmayan bir ülkede yapmak isteyen varmış.

Tabir caizse yığınla e-mail aldım, soru yağmuruna tutuldum. Soruların hemen hepsinde bilgi-irtibat noktası-kursların fiyatları hakkında daha geniş malumat isteniyordu. Hiçbirine cevap vermeyince de muhtemelen 'abi'likten çıkarılma tehlikesi ile karşı karşıyayım. Bu konu ile ilgili önümüzdeki haftalarda burada (veya doğrudan e-mail yolu ile) tekrar bilgi vermeyi düşünmekteyim. Lütfen acele edip kızma, sinirlenme, argoyu ölçülü kullanma, ölçülerini ortadan kaldırma gibi aşamalara girmeyin, normal okuyucu pozisyonunda kalmaya devam edin.

Yazımıza dolaylı da olsa çalışmaktan, öğrenmekten bahsederek başladık. Güney yarımküresindeki ülkelerde yaz tatili bitmek üzere, okullar yakında açılacak. Batı ülkelerinde ise yarıyıl tatili ocak başında bitti, ikinci dönemler çoğu yerde başladı. Ülkemizde ise yarıyıl tatiline bu hafta girildi. İki haftalık bir ara bazılarının özellikle de tamamen tatili düşünenlere kısa gibi gelebilir. Çalışmak aslında zevkli bir faaliyettir. Sonunda öğrenilen, elde edilen bir bilgi vardır, çözüm teknikleri vardır. Çalışmayı zevksiz hale getiren hedefin iyi belirlenememesi ve

sonunda bütün yolların bir sınava çıkmasıdır. Bir şeyler öğrenmenin zevkine varılmaz, sadece o sınava hazırlanılır, 'bu sene çıkacak sorular' hangi konulardan olacak tahmin edilmeye çalışılır.

Yarıyıl tatili; ÖSS veya benzeri bir sınava hazırlananlar için en önemli çalışma fırsatlarından birisidir. 'Tatil' ismini asli manası ile değerlendirip tatil yapan, yan gelip yatanlar muhtemelen hazırlandıkları sınavdan sonra da yatmaya devam edecek olanlardır. Böyle zamanlarda her daim yaptığım, benim için artık klasikleşen tavsiyelerim olduğunu bilirsiniz. Sizi iyi tanıyan, konu ile ilgili okul ve/veya dersane öğretmenlerinizin tavsiyelerine uymanızı, gireceğiniz sınavın geçmiş senelerde çıkmış sorularının çözümleri ile uğraşmanızı, kendinize günlük veya haftalık soru çözme hedefleri koymanızı, elden geldiğince sistemli bir şekilde bolca deneme sınavı yapmanızı istemek gibi...

Köşenin devamlı okuru iseniz başlıklar halinde verilen bu tavsiyelerin detaylarında da dikkat edilecek noktaların olduğunu bilirsiniz. Mesela deneme sınavı uygulayın demek, gerçek sınava benzer şekilde, belli bir saatte (mümkünse asıl sınavla aynı saatte) başlayıp ara vermeden, konuşmadan, çay-kahve içmeden, muhabbete dalmadan, yatağa uzanmadan yapılan ve sürenin sonuna kadar uygulandığı bir sınav demektir. Deneme sınavına girmekle de işimiz bitmez. Sınav sonrasında yanlış yaptığınız soruları tespit edip doğru cevapları öğrenmek, hele hele atlamak zorunda kaldığınız sorular olmuştaysa bu soruların cevaplarını mutlaka öğrenmek de dikkat edilmesi gereken hususlardır. 'Atladığınız sorular cevapladığınız sorulardan fazla ise artık çalışmayı bırakıp tatilinizi yapın, kazanmak için önünüzde daha uzun seneler olacaktır' şeklinde tavsiyeler yaptığımı da unutmayın.

Bu arada ders dışında seçeceğiniz bir veya bir kaç kitabı okuyup bitirmenizi de özellikle tavsiye ederim. Voltaire'e ait bir söz vardır; "okulda okudukları ile yetinenler, yalnız bakıcıları ile konuşabilen çocuklara benzer". Sene içinde okuldu, dersti, işti derken, gireceğimiz bir sınav var iken, kitap okuma ihmal ediliyor, çoğumuzun sürekli bir kitap okuma alışkanlığı olmuyor maalesef. Bu tür tatil vakitleri değerlendirilerek okuma alışkanlığı elde etme yolunda adım atmış, en azından niyet ettiğimizi göstermiş oluruz. Laurance Peter'in ilginç yorumu ile yazımızı bitirelim; "Okuma ile ne kazanılabilir? Basit bir okuma ile içindeki kabiliyetsizlik ile mücadele eder, başkalarının kabiliyetsizliğini daha tolerans ile karşılar, işinizde ilerler ve hayatta muvaffak olursunuz. Kötü hastalıkların üstesinden gelebilirsiniz." ***gezginabi@zaman.com.tr***

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir yiğit vardı...

Esat Gürbüz 2009.02.01

Beş altı sene evvel benzer olayları yaşamış, aynı hislerle sarsılmış biri olarak ikinci kere benzer bir acı haber almak bana epey zor geldi. O zaman ABD'nin güneydoğusunda, Atlanta şehrinde idim. Şimdi ise tam tersi istikamette, kuzeybatıdaki Portland şehrindeyim. Yine sarsılmış, yine sabır demiş, yine 'teselli' derdinde ve yine bir 'aslanı' kaybetme üzüntüsündeyim.

Hayatını insanlara ve insanlığa hizmet peşinde koşturarak sürdürmüş, anavatandan Özbekistan'a kadar uzanmış, kader Amerika deyince de itirazsız itaat etmiş bir yiğidi, sevgili yol arkadaşımız Hakan Gün'ü

kaybettik. Görünür sebeplerine inanmadığımız bir trafik kazası sonrasında geçirdiği iki günlük yoğun bakımda yapılanlar onu geri getirmeye yetmedi. Bu satırların okurlarından kendisini tanıyanlar az değildir. Her ne kadar son beş senesini Amerika'da geçirmiş de olsa gitmeden önce gerek Merhum Hacı Kemal Ağabey'imizin yanında, gerek ülkemiz insanına hizmet olan herhangi bir yerde görenleriniz, tanıyanlarınız çoktur.

Bizin tanışıklığımız da o zamanlara kadar uzanır. Sonrasında ise bu uzak diyarlarda beraber çalışma imkanımız oldu. Her daim koşturan yapısını, insanlara yardım etme gayretini, çok usta olduğu aşçılık ve ikram kabiliyetini, aynı zamanda hassas yapısını ve yufka yürekliliğini daha yakından öğrenme imkanım oldu.

Sonra kader ayrı bir yol açtı, yeni bir sevap koridoru ve fırsatı çıkardı Hakan kardeşimizin karşısına. Yıllar evvel anavatanlarından ayrı düşürülmüş on binlerce Ahıska Türk'ü Amerika'ya getirilmiş ve farklı şehirlere yerleştirilmişlerdi. Kalabalık bir grup da Oregon eyaletinin Portland şehri ve civarında idiler. Portland'da hem Türkler azdı hem de vaktini bu insanlar için ayırıp onlarla ilgilenecek durumu olan yoktu. İş Hakan Bey'in sırtına konuldu. Ailesi ile beraber bir an bile tereddüt etmeden o insanların imdadına koşmak için yola çıktı. Portland'a yerleşti. Onun iyi niyeti çok kısa sürede orada bir kültür merkezi yerinin bulunmasına vesile oldu. Şehir merkezinde, içerisinde ek inşaat masrafı bile yapmayı gerektirmeyecek şekilde, koridorundan sınıflarına, salonundan ofislerine kadar hazır halde bir kültür merkezini Cenab-ı Hak nasip etti. Çevre eyalet ve şehirlerden gelen bağışlarla merkez tutuldu. Açılışı çok kalabalık bir katılımı yapıldı.

Portland, gülleri ile meşhur, simgesi gül olan bir şehir. Kültür merkezinin adını 'Rosegarden' Gül Bahçesi koyarak hem buna işaret etti hem de bu merkezde yetiştirilecek güllerle çevrenin gül bahçesine döneceğine olan inancını ortaya koydu.

Ahıskalı aileleri tek tek ziyaret etti Hakan Bey. Her birinin evine gitti, her meseleleri ile ilgilendi. Kendisi gibi fedakar hanımının da desteğiyle hiçbir kimseye en ufak bir şey demeden yardım ettiler, kapılarını ve gönüllerini açtılar, onların da kalplerine girdiler. Kısa bir süre sonra kültür merkezinde hafta sonu okulları başladı. Okul çağında bulunan çocukların % 90'ına ulaşıldı. Onlara hem kendi kültürümüzü hem de dilimizi unutmayacakları dersler verdiler. Bir yandan Türkçe okuma yazmayı öğrenen bu çocuklara aynı zamanda içinde bulundukları ülkenin kültürünü ve dilini de gösterdiler.

Keşke burada olsaydınız da vefat haberini aldığımız günün akşamında kültür merkezine toplanan Ahıskalıların Hakan Bey hakkında neler dediğini kulaklarınızla duysa idiniz. Eminim duysaydınız bizler gibi olacak, bir yandan gözyaşlarını silerken bir yandan da 'gösterişsiz, beklentisiz bir anlayışla insanların kalbine girmek' nasıl olurmuş anlayacak ve düşünecektiniz.

Düşünülecek, ibret alınacak, anlatılacak çok şey var. İlk kaza haberini aldığımızda o sırada Türkiye'de bulunan eşini arayıp haber verme işi bana düşmüştü. Sabahın erken saatinde aramış, hanımını haberdar etmişim. Sonradan öğrendim ki; zaten kendisi benim telefondan hemen önce hanımının rüyasına girip işaretini vermişmiş. Rüyada kucağına alıp bir süre o şekilde taşıdığı eşini aniden bırakmış ve ona, 'bundan sonrasını yalnız yürüyeceksin' demiş... **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yiğidin ardından...

Esat Gürbüz 2009.02.08

"Allah Teala hazretleri şöyle demiştir; 'Ben kimin iki sevdiğini almışsam ve o da sevabını umarak sabretmişse, ona cennet dışında bir mükafat vermeye razı olmam.' Ünlü hadis kitabı Tirmizi'de yer alan ve Ebu Hüreyre hazretlerinin naklettiği bir hadis-i şerifin meali idi bu cümle.

Bir arkadaşım geçen hafta kaybettiğimiz ve bu köşeden de haberini verdiğim merhum Hakan Gün için yolladığı e-mailine yazmıştı. Hakan Bey'i düşününce bu sözün muhatabının anne ve baba olacağını düşünüyorum. Sebebi de Hakan'ımızın çok sevdiği ağabeyi de yıllarca evvel aynı Hakan gibi, millet yolunda koştururken bir trafik kazasında vefat etmişti.

Çok zordur iki oğlunu da, iki ciğerparesini de kazalarda kaybetmek. Sabretmek, sabredebilmek, hadiste anlatılan sabrı gösterebilmek kolay değildir ama sonunda da Allah böyle bir mükafat vaat ediyor.

Bizim gibi yol arkadaşları için de durum zor. Hemen her yerde denk geldiğimiz dostlar, arkadaşlar birer hatıra ile onu anıyor, anarken de gözyaşlarına hakim olamıyorlar. Bir arkadaşımızın ve hanımının çok üzüldüğünü söylemişlerdi. Onlar Amerika'ya ilk geldiklerinde Hakan beylerin evinde misafir olmuşlar. Hakan Bey ve eşi onlara kendi yatak odalarını vermiş, misafir ailenin istememesi karşısında da çok ısrar edip "Siz bizim şeref misafirlerimizsiniz, kendi yatağımızı vermezsek rahat etmeyiz." diyerek kabul ettirmişler.

Portland'daki Kültür Merkezi'nin hemen her noktasına eli değmiş olan arkadaşımız büyükçe bir odayı da şark köşesi tarzında inşa etmiş. Odanın üç duvarı boyunca rahatlıkla oturacak uzunca bir sedir var. Duvarlarda halılar, diğer bizi hatırlatan eşyalar. Son derece de ferah olan odanın sedirlerinin üzerindeki halıları döşerken eşine "Burayı da bitirince merkezin her yerinin işini bitirmiş olacağım. Artık benden sonra kim gelecekte her şeyi ona hazır hale getirdim." demiş.

Geçen hafta da yazdığım gibi bu merkezde her hafta sonu özellikle de Ahıska Türklerinin çocuklarına yönelik hafta sonu kursları oluyor. Türkçe, İngilizce, ahlak, kültür vb. dersler alan çocuklara derslerin yanı sıra yapılan bir çok aktivite ile hem yardımcı olunuyor hem de kendi kültür değerlerimizin öğretilmesi sağlanıyor. Derslere çocukları gelen ailelerin anlattıklarından anlıyoruz ki Hakan Bey her hafta ilk iş olarak yoklama yaptırır, tek tek kimin gelip gelmediğini kontrol edermiş. Gelmeyen çocukların ailelerini arar, aileden kaynaklanan bir sebeple gelinmemiş ise ısrar ederek getirmelerini sağlarmış. Olur da bir aile istediği halde getiremeyecek durumda ise işi gücü bırakan Hakan Bey kilometrelerce uzakta bile olsa o çocukları almaya gider, onları merkeze getirir, bir gün bile olsa o ortamdan, o atmosferden, o derslerden yoksun kalmalarına müsaade etmezmiş.

Bu sevgi, bu samimiyet, bu içten ilgilenme kalplerde makes bulmuş, Hakan Bey ve ailesi, onların temsil ettiği değerler herkes tarafından sevilir olmuş. Vefatından sonra çok gözyaşı döken koca koca insanları, o ihtiyar dedeleri görebilseniz bu dediğimi çok daha iyi anladınız. 'Torunumu benden iyi tanırdı, onun bir dediğini iki etmezdi, bizim çocuklarımıza bizden yakındı' gibi cümleleri, 'Allah ondan da, o ve arkadaşlarını buralara gönderenlerden de razı olsun, onlar olmasa biz nasıl Allah'ımızı, Peygamberimiz'i bilecek, çocuklarımıza kim sahip çıkacaktı?' sözlerini çok sıklıkla duyduk, duyarken hislendik, bir yandan da kendi halimize bakıp 'hiç olmazsa bundan sonra daha bir gayret' dedik, kendi kendimize sözler verdik. **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir Arizonalıdan Türkçe dinlemek

İlk teklif ettiklerinde bir yandan şaşırılmış ve yapabilir miyim diye düşünmüş, ama öte yandan da mutlu olmuştum. Bir yarışma finalinde jüride yer almam teklif edilmişti. Sonrasında yaşadıklarım 'iyi ki kabul etmişim' dedirtmişti bana; hem bu güzelliği görmüş hem de bir ucundan da olsa tutmuş olmanın mutluluğunu yaşamıştım.

Bu bir Türkçe yarışması idi. Hani artık ülkemizde bilmeyenin kalmadığı, hazırlıkları aylar öncesinden başlayıp bütün dünya ülkelerinden yüzlerce öğrenciyi etkileyen meşhur Türkçe Olimpiyatları'nın ön ayaklarından biri, küçük bir benzeri idi.

Geçtiğimiz hafta pazar günü, ABD'nin California eyaletinin ünlü Orange County sınırları içerisinde yer alan UCI (University of California Irvine) a ait Barclay Tiyatro salonunda yapılan yarışmayı ülkenin batı eyaletlerinde faaliyet gösteren, bu köşede birkaç defa yaptıkları etkinliklerden bahsettiğim Pasifica Enstitüsü organize ediyordu. Dostluk yemeklerinden konferanslara, Türkçe derslerinden Türk yemekleri pişirme derslerine, farklı kültür ve dinlerden olan insanlarla diyalog faaliyetlerinden bu civarda yaşayan Türk toplumuna yönelik faaliyetlere kadar geniş bir yelpazede gönüllü faaliyet gösteren enstitü, bu yarışmayı da iki senedir düzenliyordu. Üst düzey devlet yetkilileri, akademisyenler, sivil toplum kuruluşu liderleri, sanatçılar, gazeteciler gibi çeşitli çevrelerden kişileri her yıl Türkiye'ye gezi düzenleyerek getiren ve ülkemizi, kültürümüzü tanımlarını sağlayan kurum, bu yarışma ile de dilimizin yayılması adına önemli bir hizmeti yerine getiriyor.

Çok değerli 9 jüri üyesi ile bana ayrılan yere oturup yarışmayı izlemeye başladıktan kısa bir süre sonra hemen bütün jüri üyelerinin salonu dolduranların büyük çoğunluğu gibi hislendiğini, gözlerinin nemlendiğini fark ettim. Etkilenmemek, hislenmemek ve mutlu olmamak mümkün değildi. Bir bakıyorsunuz sahnede, eyaletin suç oranı en yüksek bölgelerinden birinden gelmiş zenci bir öğrenci sizden bir parçayı seslendiriyor, bir bakıyorsunuz, bu sefer tam tersi özelliklere sahip bir yerden gelmiş beyaz bir Amerikalı yine sizden, sizin dilinizle bir şiir okuyor. Nevada'nın kuzeyinden, Reno şehrinden gelmiş bir folklor ekibi (ortaokul ve lise öğrencilerinden oluşan) orijinal kıyafetleri içinde Kırklareli yöresine ait bir oyunu ustalara taş çıkartırcasına sergiliyor, salondan büyük bir alkış alıyor. Hemen sonra sahne alan ve ilkokul öğrencilerinden oluşan sevimli mi sevimli bir ekip 'Silifke'nin Yoğurdu' eşliğinde bir Mersin oyunu sergiliyor. Arizona'dan geldiğini öğrendiğimiz bu miniklerin ailelerinin ve öğretmenlerinin onları izlerken gösterdikleri heyecanı ve yüzlerinden akan mutluluğu da görebiliyorduk. Arizona Sonoran Bilim Akademisi İlköğretim Okulu öğrencisi Arianna Boren'in 'Annem' adlı şarkıyı seslendirirken gösterdiği performansla oluşan duygu yüklü atmosfer bütün salonu etkisi altına alıyordu.

O gün yarışmanın finalleri yapılmaktaydı. Bir gün önce ise elemeler vardı. Beş eyaletten, 15 farklı okuldan gelmiş 160 öğrenci 7 ayrı kategoride yarıştı. ABD hükümetinin 20 kritik dil sıralamasında 9. sıraya koyduğu Türkçe, bazı okullarda seçmeli ders olarak okutuluyor. Genelde 'charter school' adı verilen, diğer devlet okulları ile aynı özelliklere sahip olmakla beraber biraz daha hareket serbestiyeti olan bu okulların bazılarının kadrolarında Türkler de var. Kiminin yönetiminde, kiminin ilk kurucu üyeleri arasında bu ülkede yaşayan Türklerin olması ve onların eğitimde gösterdiği gayret ve başarı Türkçenin de ilgi görmesine yol açıyor, her yıl artan şekilde Türkçe derslerini alan öğrenciler oluyor. İşte bu öğrencilerin yarıştığı yarışmada şiir, şarkı, folklor, özel yetenek ve skeç gibi sahne performansı gerektiren kategorilerin yanı sıra 'dilbilgisi' ve 'kompozisyon' gibi yazılı olarak yapılan iki kategori daha bulunuyor.

Ülkemizden binlerce kilometre uzakta olmamıza rağmen Türkçenin konuşulduğu, söylendiği ve yarışıldığı bu güzel programdan ayrılırken emeği geçen herkese doya doya bir teşekkür etmek istedim.

gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hollywood'da Üsküdar 3. Ahmet Çeşmesi

Esat Gürbüz 2009.03.08

Ülkenin yoğun gündemi arasında nefes almanızı sağlayacak haberler vermeye, dikkatinizi biraz da olsun dünyanın farklı yerlerinde yaşanan güzelliklere çekmeye çalışıyoruz. Geçen haftaki yazımda ABD nin batı eyaletlerinde yapılan bir Türkçe yarışmasından bahsetmiştim.

Birkaç gün sonra bir başka yerde, Teksas'ta yapılan benzeri bir yarışmanın haberlerini okudunuz gazetelerde. Çekilen sıkıntılara, karşılaşılan zorluklara ve önlerine çıkan engellere rağmen yılmadan ülke ve dünya barışı, huzuru adına çalışan, koşturan binlerce insanımız var dört bir bucakta. Hayat devam ediyor, o devam ettikçe de millet ve insanlık yolunda hizmet de devam ediyor.

Jüri üyeliğimden sonra Kaliforniya'da kalmaya devam etmekteyim. Buralarda epeydir devam eden, her geçen gün dozajı artan hummalı bir çalışma var. Yeni, farklı, ülkemizin ve kültürümüzün tanıtımı için yapılacak büyük bir etkinliğin çalışmaları sürüyor. Hazırlık safhası, planlama ve tasarım çalışmaları bir yıldan öncesine dayanan ve yapılan tespitlere göre ülkemiz sınırları dışında yapılmış en büyük etkinliklerimizden biri belki de birincisi olacak bu organizasyon için buralarda yaşayan, çalışan, okuyan hemen herkes gayret sarf ediyor.

Anadolu Kültürleri ve Yemek Festivali nisan ayının 2'si ile 5'i arasında, 4 gün sürecek bir etkinlik olarak planlanmış. Türklerin de yoğun yaşadığı, Orange County sınırları içerisinde yer alan ve eyalet yönetimine ait büyük bir fuar alanında gerçekleştirilecek olan festivalin kapladığı alan 30.000 m2 olacak. En az bu büyüklükteki otopark alanı da olacak olan festival ile ilgili olarak gazetemizin pazar ekinde birkaç hafta önce tam sayfa bir haber-röportaj yayınlandı. Kısa bir süre sonra aynı haberin İngilizce versiyonu da Today's Zaman'da yayınlanmıştı.

Kültürümüzü tanıtmayı hedefleyen, bunun için alışılmış şekillerden farklı bir yol denemek isteyen organize heyeti ülkemizden 5 şehrin mini maket dekorlarını kurmayı planlamışlar. Aslında sayısı daha fazla planlanan ancak maddi imkânsızlıklar sebebiyle ilk sene bu 5 ilin (Van, Mardin, Konya, Antalya ve İstanbul) sayısını festivalin göreceği ilgi durumuna göre her geçen sene artırmayı düşünüyorlar. Şehirlerin her biri en az birer dönüm (İstanbul iki kat alan kaplıyor) alan üzerinde iki boyutlu dekorlar ve üç boyutlu tarihî yapıları ile yer alacak. Dekorların arasında bu şehirlerden gelecek olan el işi ustaları, sanatçılar ustalıklarını ve sanatlarını bizzat yaparak gösterecek, tanıtacaklar. Alışveriş stantları Kapalıçarşı tarzı yapılan, 90 ayrı satış standının bulunduğu, Üsküdar'daki tarihî 3. Ahmet Çeşmesi'nin bire bir kopyasının da yer alacağı festival alanı içerisinde çocuklar için de büyük bir yer ayrılmış durumda. Gündüz ve akşam sahne etkinliklerinin gerçekleşeceği büyük bir sahne ve alanın yanı sıra Anadolu'da gelmiş geçmiş 11 uygarlığın tarihî kapılarının yer alacağı Uygurluklar Yolu da festivalin en çarpıcı kısımlarından birini oluşturuyor.

Bir seneye yakın zamandır yapımı sürdürülen bu yapılar İstanbul'da imal edildi. 17 konteyner ile ABD'ye doğru yola çıkan dekor ve malzemelerden 10 tanesi bu satırlar yazılırken Los Angeles'a varmıştı. 12 kişilik bir tasarım ekibi tarafından 2 ayda tasarlanan festivalde 150'nin üzerinde bilgilendirme panosu yer alacak. Bu panolarda yer alan bilgiler ve tasarımlar için Mimar Sinan Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nden Prof. Dr. Kaya Özsegin ve İstanbul Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi öğretim görevlisi Hüsrân Köse danışmanlığında hazırlanan

metinler 3 kişilik bir heyet tarafından yazılmış, yine 3 kişilik bir heyetle de İngilizceye tercüme edilmiş. Tasarımda kullanılmak üzere festivalde yer alan 5 ilde fotoğraf çekimleri yapılmış, her biri için bir haftaya yakın zaman harcanan bu çekimlerde 18.000'in üzerinde fotoğraf çekilmiş, 600 adet DVD arşivleme için kullanılmış. Asıl tasarım dışında görsel tasarımda kullanılan imajlar için 4 kişilik grafik ve 3 kişilik 3D tasarım ekipleri çalışmış, dekor imajları için 450'ye yakın DVD kullanılmış.

Festivalin resmi web sitesi olan www.anatolianfestival.org adresinden daha detaylı bilgi de edinebilir, hatta 'benim de bir payım olsun bunda' dersiniz bir bilet bile satın alabilirsiniz. Ben mi? Ben özel davetliyim ama yine de biletimi aldım. **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İstanbul Ermeniler

Esat Gürbüz 2009.03.15

Geçen haftaki yazımda Amerika'nın Kaliforniya eyaletinde nisan ayının başında yapılacak olan Anadolu Kültürleri ve Yemek Festivali ile ilgili bilgiler vermiştim. Festivalin genel konsepti ve teknik ayrıntıların yanı sıra çok daha ilginç notlar da aktardı buradaki dostlar.

Kaliforniya eyaleti, ABD içinde Ermenilerin en yoğun bulunduğu eyalet. Eyalet sınırları içerisinde hemen her büyük şehirde kalabalık bir Ermeni toplumu da mevcut. En büyük ve kalabalık oldukları yer ise Los Angeles ve civarı. Kalabalık oldukları kadar da epey etkililer. İçlerinde zamanında Türkiye'den gelmiş olanlar olduğu gibi, hiç Türkiye görmemiş olanlar da var. Kendilerine ait dernekleri, lokalleri, gazeteleri var. Ermeni diasporasının en güçlü olduğu, soykırım iddialarının en yoğun olduğu yerler buralar.

Hemen tamamı Türkiye'den göç edenler tarafından kurulmuş olan İstanbul Ermenileri Organizasyonu da bu derneklerden birisi. Dernek yetkilileri ile uzun bir süredir çeşitli vesilelerle bir araya gelen Pasifika Enstitüsü yetkilileri, düzenledikleri festival için bir teklif iletmışler bu organizasyonun önde gelenlerine. Teklif kısa sürede kabul edilmiş ve İstanbul Ermenileri Organizasyonu festivalin ana destekçilerinden biri olmuş.

Pasifika Enstitüsü yetkilileri, iki toplum arasında özünde ve aslında zannedildiği veya gösterilmeye çalışıldığı gibi büyük problemler olduğuna inanmıyorlar. Karşılıklı anlayış, birbirini dinleme ve anlamaya çalışma, ortak kültürel değerlerimizi ön plana çıkararak diyalog çalışmaları ile güzel ve isabetli adımlar atılacağına inanıyorlar. Bu noktada yapılan bütün çalışma ve gayretlerde kısa sürede elde ettikleri meyvelerle ne kadar doğru bir yolda olduklarını da görmüşler.

Her yıl geleneksel olarak yaptıkları 'Kültürlerarası Dostluk Yemeği' münasebeti ile büyük ve tanınmış bir otelin salonunda toplanan 300'e yakın seçkin kişinin katıldığı programlarında konuşmacılardan birisi Ermeni asıllı bir polis müdürü idi. Davetliler arasında da azımsanmayacak sayıda Ermeni bulunuyordu. Los Angeles'ın seçkin bölgelerinden Pasadena'nın emniyet müdürlüğünü yapan Bernard Melekian, kısa bir süre önce de eyaletin bütün polis şeflerinin başına getirilmiş. Çok güzel bir konuşma ile salonda bulunanlara Pasifica ve yaptığı diyalog faaliyetlerini de öven Melekian, yemek sonrası zamanlarda da münasebetlerini devam ettiriyor.

İlk tanışmalarda, ilk defa irtibata geçildiğinde ve belli bir aşamadan sonra gerçekleştirilen ilk ziyaretler esnasında şimdiye kadar bu şekilde bir yaklaşımla karşılaşmadıkları için mesafeli bir şekilde hareket edenler çok kısa sürede anlaşıp kaynaşıyorlar. Bu güzel gelişmede hiç kuşkusuz son 30-40 yıl içerisinde Türkiye'den göç ederek ABD'ye yerleşen ve gerçekten de çoğu İstanbullu olan grubun katkısı büyük oluyor. Damak tadından içilen çaylara, dinlenen şarkılardan tutturulan türkülere kadar bir ortaklık, benzerlik ve hatta aynılık

mevcut. En çok izledikleri kanalların başında Samanyolu Televizyonu geliyor. Türkiye'deki bütün gelişmeleri takip ediyor, son dönemde devletler nezdinde olan yaklaşım çalışmalarını da heyecanla takip ediyorlar.

Ülkemizde yapılan güzel faaliyetleri anlayamayan, anlamak istemeyen, her fırsatta karalamaya çalışan gruplar hiç eksik olmamıştır. Benzer bir durum ABD'deki Ermeni toplumu arasında da yaşanıyor. İstanbullu Ermeniler, bu konuda zaman zaman ciddi sıkıntılar da yaşıyorlar. Bütün zorluklara rağmen güzel şeyler oluyor, hoşgörü ve anlayış diyenler, diyalog diyenler dünyaya huzur getirme adına önemli işler ortaya koymaya devam ediyorlar.

gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sayıları dinleyelim, kafamızı dinleyelim!

Esat Gürbüz 2009.03.22

Bir hafta sonra ülke genelinde mahalli idareler seçimleri olacak. Her tarafta seçimle ilgili bayraklar, flamalar, ilanlar... Mitinglerin biri bitiyor, diğeri başlıyor. Basın organlarında seçimle ilgili anketler yayınlanıyor. Anketleri taraflı bulanlar, doğru olmadığını iddia edenler oluyor. Tam tersini düşünenler de oluyor.

Geçmiş seçimleri sonuçları istatistikler halinde veriliyor. Hayatımızın her tarafında biz farkında olmasak da sayılar hükümlerini ilan ediyorlar.

İstatistik asıl olarak güzeldir. Yanılma ve yanılma payı da olsa, yorum yanlışlıklarına da girilse etkisi her zaman yüksektir. İki sayıyı toplar, çıkarır, istediğiniz işlemi yaparsınız. Bu en saf hali ile matematiktir. Ama bu iki sayıyı oranlar, birbiri ile mukayese eder ve yorumlamalara giderseniz işte bu istatistiktir. Hayatın içinden, gerçek değerlerle yapılmış istatistikler her daim ilgimi çeker. Batıda büyük gazetelerde her gün küçük bir köşede dahi olsa ilginç istatistikler yayınlanır. Her tarafta oy toplama kaygılarının yaşandığı şu günlerde gelin biraz rahatlayalım, size ilginç araştırmaların, istatistiklerin sonuçlarını vereyim, sayıların dilinden konuşalım. Verdiğim her bilginin kaynaklarının mevcut olduğunu da belirteyim.

Önce kendimizden, bedenimizden başlayalım. Vücudumuzda bulunan kemiklerin dörtte biri ellerimizde bulunuyormuş. Yani toplamdaki 206 kemiğin 52'si iki elimizde bulunuyor ve bunların her birine de ihtiyacımız var. Daha da ilginç çocukların yetişkinlere göre kemik sayısı 96 adet fazla. Sonra nasıl olup da azaldığının açıklamasına burda girmeyeyim. İki elinde bu kadar çok kemiği bulunduran bizler aslında çok güçlüymüşüz de. Diyaframdan başlayıp burun ve boğazımızdaki kasları harekete geçirerek bir veya iki saniyede gerçekleşen hapşırıklarımızda çıkanların havadaki ilk hızları saatte 150 km'nin üzerinde oluyormuş.

Burnumuz ve koku alma duygumuz sayesinde 10.000'in üzerindeki farklı kokuyu fark edebiliyoruz. Parfümeri sektöründe çalışan 'profesyonel koklayıcılar'ın ayırt edebildikleri koku çeşidi ise normal insana göre 10 kez daha fazla. Koku alıcı reseptörlerimizin sayısı her insanda 20 milyondan fazla. Kadınların erkeklerden daha iyi ve fazla koku ayırt edebildiğini bilmem eklemeye gerek var mı? Tabii bayanlar bu sonuçtan memnun kalsalar da 2008 yılında yapılan ve bir araştırma sonucuna göre erkeklerin 2 katı kadar çöp ürettiklerini de söylemem gerekiyor.

İnsan olarak övünmeyi bırakır da çevremize bakarsak bir başka ilginç istatistikle karşılaşırız. Dünya üzerinde yaşayan bütün canlı türlerinin % 20'sini böcekler oluşturuyormuş. 300.000 civarında böcek türü olduğu tahmin edilirken bizim gibi memeliler grubuna giren türlerin sayısı ise 5.000'den az.

Kendileri hakkında en çok istatistiki bilgi toplayan millet şüphesiz Amerikalılar olsa gerek. Ortalama bir Amerikalının yılda ortalama 10 kg'ın üzerinde muz yediğini tespit etmişler. Herhangi bir meyveden çok daha fazla. Sebebi de anlaşılabilir; C vitamini ve potasyum yüklü lifli yapısında kolesterol hiç yok. 1 gramdan daha az yağ var ve ben kendi istatistiğimi eklersem tadı da hayli güzel.

Aynı Amerikalıların havaalanlarında bir haftada 12.000 laptopu unuttuğuna dair istatistiki bilgiyi okuyunca doğrusu çok şaşırmıştım. Bunların yaklaşık 3'te biri daha sonra makinelerini geri almakta. Ortalama bir Amerikalı yılda ortalama 65 gününü TV ekranı karşısında geçirirken 41 gün radyo dinliyor, 7 gün gazete ve dergi okuyor. İnternet bu kadar yayıldığına göre yeni yapılacak istatistiklerde bilgisayar karşısında geçirilen zaman sanırım en fazla miktarda olacak.

Çok daha farklı bir bilgi ile yazımızı noktalayalım. Uluslararası Uzay İstasyonu'nda bulunuyor olsa idik her 90 dakikada bir güneşin doğuşuna şahit olacaktık. Bir günde tam 16 kez güneşin doğuşuna şahit olan astronotların biraz da bu sebeple dünyadaki ortalamalarına göre günde 2,5 saat daha az uyuduklarını da ekleyeyim. **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Konya'dan Antalya'ya 5 saniyede...

Esat Gürbüz 2009.03.29

Aspendos'un sahne tarafında durmuş, yukarı doğru çıkan merdivenleri, sütunları, bu tarihî yapının muhteşem güzelliğini seyrediyorum. Yıllar evvel ilk defa gördüğümde de hayranlıkla izlemiş ve içinde heyecanla dolaşmıştım.

Şimdi bir başka şekli ile karşımda duran tarihî yapıyı aynı hayranlık halimle izlemekteyim. Sola dönüyorum, birkaç adımda bu sefer Mevlânâ Hazretlerinin müze şekline getirilmiş makamının ve caminin olduğu kısma geçiyorum. Hemen sağımda çok büyük bir panoda muhteşem bir sema ayini fotoğrafı ile birlikte 'Sema, Universal Movement' başlığı altında yazan İngilizce tanıtım yazısını görüyorum. Gerçekten güzel ve etkileyici olmuş.

Antalya-Konya arası karayolu ile 5 saat sürüyor. Bulunduğum mekanda ise bunu saniyelere indirmişler adeta. Birkaç hafta önceki yazımı hatırlayanlar neden bahsettiğimi anlamışlardır sanırım. Önümüzdeki perşembe günü yani 2 Nisan'da başlayıp 5 Nisan Pazar günü sona erecek olan Birinci Anadolu Kültürleri ve Yiyecekleri Festivali'nin kurulumu süren yapılarının hemen önlerinden sesleniyorum sizlere. California'da Los Angeles'ın güney kesiminde, Orange Country sınırları içerisindeki büyük bir fuar alanında gerçekleştirilecek olan festival ile alakalı bir yılı aşkındır sürdürülen çalışmalar sonunda meyvesini verme aşamasına geldi.

Geçtiğimiz pazar günü festivalin yapılacağı alana adım atan kurulum ve tasarım ekibi haftalar önce yola çıkarılan konteynerlerin da gelmesi ile hiç vakit kaybetmeden montaj ve kurulumu başladı. Her gün sabahın erken vakitlerinden itibaren başlayan hummalı bir çalışma gece yarısına kadar sürüyor. Bu yazıyı yazdığım günün akşamında gece yarısını da geçeceklerini söylediler. Ekibin tamamı Türkiye'den geldi. Bir ay kadar önce gelen ilk grup 7 kişiden oluşuyordu ve bu büyük festivalin demir aksamı işlerinin imalatını yaptılar. Onlara birkaç hafta sonra 4 kişilik bir ekip daha katıldı. Geçen hafta gelen son grup 17 kişiden oluşuyordu ve böylelikle bir yıldır Türkiye'de tasarımları yapıp imalatı gerçekleştirenler çalışmalarının son aşamasını yapmak için ABD'ye adım atmış oldular.

İşin en başından beri bütün imkansızlıklara rağmen taşın altına elini koyanlar ise burada yaşayan Türkler oldu. Sadece California'da değil çevre eyaletlerde de yaşayan çok sayıda Türk esnaf, mühendis, öğrenci, akademisyen imkanlarını aşan şekilde yardımcı oldular. Birçoğu maddi katkıda bulundu, kendinden verdiklerinin yanında bütün kredilerini zorlayarak borç buldular. Kalkışılan iş büyük, proje güzel ama aynı oranda da masraflı idi. Türkiye'den sponsor bulmak için nerede ise çalmadık kapı bırakmayan festival yönetimi özellikle çok ümit bağladıkları özel sektörden eli boş döndü. Kendisine anlatılıp da etkilenmeyen hiç kimse olmamasına rağmen ekonomik kriz bahane edilerek 'siz bu festivali erteleyin' diyen bile oldu. Belki de birçoğu 'proje ve tasarımlar güzel de yapmaları hemen hemen imkansız' diye düşündü.

Festival alanına her gün işinden veya okulunda çıkıp gelip 'yardımcı olacağımız bir şey varsa yapalım' diyenler, onca yorgunluklarına rağmen geç saatlere kadar kurulum ekibine yardımcı olanlar da yine işin başından beri sahip çıkan gönüllüler ekibi.

Festivalin ana organizatörü Pacifica Institute dışında iki önemli destekçisi daha var. Birisi burada yaşayan Türk İşadamlarının birkaç yıl evve kurdukları ve yaptıkları faaliyetlerle son zamanlarda adından çokça bahsettiren Türk-Amerikan Ticaret Odası. Diğeri ise bu büyük organizasyona çevrelerinden gelen baskılar da dahil olmak üzere birçok engele rağmen destek olmaktan çekinmeyen California'daki İstanbul Ermenileri Organizasyonu.

Şimdi bu kadar yoğun çalışma sürerken bir yandan da heyecanlı bir geri sayım başladı. Her şey planlandığı gibi giderse perşembe günü sabah 09.30'da üst düzey birçok misafirin katılımı ile kurdele kesilip açılış yapılacaktır. Abinizi de VIP listesinden açılışa davet etmişler. Ben öyle şeylerden pek anlamasam da sırf sizleri düşünüp oturduğum yerden daha iyi görünür, daha iyi yazarım diye kabul ettim. Bu fedakarlığımı unutmayın...

gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Canlı yayında bir Türk festivali

Esat Gürbüz 2009.04.05

Geçtiğimiz perşembe günü sabah vakitlerinde, ABD'nin en meşhur TV kanallarından Fox TV'nin Los Angeles'taki yayınına takip edenler günün en çok izlenen haber programında canlı bağlantı bir semazeni izlediler.

Programı çeken Fox TV yapımcısı sadece bir kez bağlanıp tek bir görüntü geçmeyi planladığı alandan dayanamayıp 4 ayrı görüntü daha alıp yayına koydu. Semazenin yanı sıra Van kedisinden Mardin surlarına etrafta o kadar ilginç ve güzel konu vardı ki birini seçip diğerlerini atlamak istememişti.

Geçen hafta açılış törenine davet edildiğim Anadolu Kültürleri ve Yemek Festivali'nden bahsettiğimi anlamışsınızdır. Fox TV, festivalin açılışının yapıldığı gün canlı bağlantılarla izleyicilerine haber geçmekteydi.

Birkaç gün önce festivalin yapılacağı alana gidip de kurulum ve montaj çalışmalarını izleyince dayanamayıp 'çorbada tuz misali' ben de yardım edeyim dedim. Ben bu işte çalışan yüzlerce gönüllüye yardım etmiş mi oldum, yoksa onlar gösterdikleri aşk, şevk ve samimiyet ile benim moral motivasyonumun artmasına yardım etmiş mi oldular, bilemiyorum.

Her şey o kadar güzeldi ki etkilenmemek mümkün değildi. Tabii ki bu güzelliğin yanında bu kadar büyük organizasyonu yaparken yaşanan büyük bir yoğunluk ve koşturmaca da vardı. İlk defa bu çapta yapılacak bir programda, ilk defa kullanılacak bir alanda, ilk defa bunu yapacak insanlarla, ilk defa bu kadar kalabalık kadro

ile koordineli bir şekilde çalışmanın bütün zorlukları yaşıyorduk. Bunların aşılması kuşkusuz Allah'ın yardımı ve bütün bir ekibin samimi gayreti ile oldu. Abiniz de bu halkaya dahil olabilmek için işin içine girmişti. Açılış yapıp ilk akşamın sonunda değerlendirmeler ve eksiklerin tespiti için toplantılar yapıp koşturma devam ederken birden bir yazı için bana verilen sürenin sonuna geldiğimi, yarım saat içinde gazeteğe yollayamazsam köşenin boş çıkacağını fark ettim.

Etrafıma göz attım, bütün medya orada idi. Reuters Ajansı bir gün önceden gelip çekimler yapmış, haberi bütün dünyaya geçmişti. Fox TV'den sonra ABC'nin de kameramanları alana gelmiş, çekimler yapmıştı. Birçok yerel TV (içlerinde Vietnam ve Kore TV'leri dahil olmak üzere) festivalden görüntü alıyor, katılımcı ve ziyaretçilerle röportajlar yapıyordu. Los Angeles Times'tan gelen gazeteciler de, gazetemizin ve ABD'de İngilizce yayın yapan ilk ve tek Türk televizyonu olan Ebru TV ekipleri de burada idi. Az evvel konuştuğum gazetemizin yorum yazarlarından Ahmet Kurucan hocamız bu haftaki yazısını buna ayırdığından bahsediyordu. Bu kadar kalabalık ve kaliteli basın mensubunun gelmesi medya alanında iyi bir çalışma yapıldığının göstergesi idi.

Ben bu kadar gecikmişken, etrafta da bu kadar medyacı olunca yazımı her zamankinden kısa tutuyorum. Bu güzel çalışmanın hatırına kusura bakmayacağınıza eminim.

gezginabi@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Veda Ederken!

Esat Gürbüz 2009.04.19

Dile kolay; tam 125 sayı olmuş. Editörümüz Musa Güner Bey'in " 'Gençlik Eki' bu hafta son kez okuyucunun karşısına çıkacak." diyerek haber verdiği e-mailini aldığımdaya ister istemez bir hüznün kapladı içimi.Üç yıla yakın bir süre önce, gazetemizin yeni bir hamlesi ile yayına konmak için hazırlığı yapılan 'Gençlik Eki'nde yazma teklifini aldığım gün, ABD'de, San Francisco'da idim.

Türkiye'den gelmiş dostlarla birlikte küçük bir şehir turu yapıyorduk. İlginç bir tevafuk eseri; bu haftaki yazının veda yazısı olacağı haberini aldığımdaya da yine San Francisco'da idim.

Yıllar öncesinden 'Rehber Abi' köşesi ile siz değerli Zaman okurlarının karşısına çıkmış, dört yıla yakın yazdıktan sonra hem YÖK'ün üniversiteleri ve öğrenci seçme sistemini mahveden kararlarına duyduğum tepkiden, hem de Türkiye dışından yazmanın zorluğundan dolayı yazılarımı bitirmiştik. Ekrem Dumanlı'nın arayarak teklif

ettiği yeniden yazma fikri sizlerin karşısına tekrar çıkacağımdan dolayı heyecanlandırmıştı. Haberi aldığımda geziyor olmamın tesiri ile olsa gerek köşemizin adını da 'Gezgin Abi' koymuştuk.

Rehber Abi'likten Gezgin Abi'liğe geçiş, ara verdikten sonra tekrar yazmaya başlama, eğitim ile ilgili yazarken konu sınırlaması olmadan ama özellikle de genç kesimi hedef alacak yazılar yazma, doğrusu benim için ilk başlarda zor olmuştu. Ama ilerleyen süre, sizlerin yakın ilgisi ve gezip gördüğüm yerlerde yaşanan ilginç ve güzel olayları paylaşma heyecanı bu zorlukları kısa zamanda aşmamı sağladı. Sonuçta çeşitli sebeplerle yazamadığım birkaç haftayı saymazsak 125 sayı boyunca sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu yaşadım.

Zaman oldu Arizona'dan; çöllerde esen Semazen programlarının rüzgarından bahsettim, zaman oldu Almanya'nın güneyinden; Alplerin tepesinde üç ülkenin sınırlarının kesiştiği doruk noktadan seslendim. Gün oldu Hint Okyanusu ile Atlas Okyanusu'nun kesiştiği noktadan, Ümit Burnu'ndan yazdım sizlere, gün oldu Pasifik Okyanusu'na uzanan uzunca bir iskelenin en ucundan. Los Angeles'ta yapılan Türkçe olimpiyatlarından bahsederken duyduğum sevinç ve heyecanı nasıl paylaşmaya çalıştım isem, gurbet illerde koşturan arkadaşım, dostum Hakan Bey'in vefat haberini de aktardım üzüntü ile. Bir başka üzüntü zamanını, babamın vefat ettiği haftayı ve arkasından sizlerden gelen yüzlerce taziye e-mailini de unutmak mümkün değil.

Hatırlanacak, hatırlandıkça yazılmak istenecek çok güzellik var. Kuşkusuz bu güzelliklere güzellik katan en önemli unsur sizlersiniz. Dünyanın dört bir tarafında hizmet için koşturan yiğitleri, o yiğitlerin yaptıklarını gördükçe duyduğum heyecan ve ümidi sizlerle paylaşmak için yazıya döktüğümde bir kez daha sevindim, bir kez daha o heyecanı yaşadım. Sizlerden gelen olumlu tepkiler ise mutluluğumu bir kat daha artırdı, şevk verdi.

Zaman gibi hep ileriye doğru hamle yapan bir gazetede bir ek kapanıyorsa, bir değişikliğe gidiliyorsa çok daha güzel ve kaliteli yeni bir oluşum başlıyor demektir. Bir yandan ayrılmanın hüznü sararken bizleri, bir yandan da yeni güzellikleri görecektik olmayı bilmenin mutluluğu kuşatıyor. 125 hafta boyunca yazılarımı okuma sabrını gösteren sizlerden şimdilik ayrılıyorum. Veda yazısı yazmayı pek sevmediğimden olsa gerek, beceremem. Başka nerede ve hangi şartlarla karşılaşırız bilemesem de geçen iki buçuk yıl boyunca bir yazar-okuyucu ilişkisinin münasebeti içinde oluşan hakkınızı helal ediniz. **gezginabi@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)